

הישיבה המאליים-ושלשים-ושתיים של הכנסת השישית

יום רביעי, י"ח כסלו תשכ"ח (20 דצמבר 1967)
ירושלים, הכנסת, שעה 12.30

א. איחולי החלמה לחברי הכנסת יעקב כץ

ברכת החלמה מהירה ושלמה לחברי הכנסת יעקב כץ,
שנפגע הלילה בתאונת דרכים קשה.

היו"ר ט. סנהדראי:
אני מתכבדת לפתוח את ישיבת הכנסת.
לפני שנעבור לסדר-היום, אני רוצה לשלוח מכאן

ב. שאלות ותשובות

שר-הבטחון מ. דיין:

אין כיום בבית-לחם בעיה של חוסר תעסוקה.
בית-החרושת לפלסיק פועל בהיקף של כ-50% מזה
שלפני המלחמה, כשייצורו ומספר המועסקים בו נמצאים
בעליה מתמדת.

3. שחזור קרבות לצורך הסדרה

חברי הכנסת א. שוסטק שאל את שר הבטחון ביום ו'
בתשרי תשכ"ח (10 באוקטובר 1967):

בעתונות נמסר, כי יחידות של צה"ל הועסקו לאחר
מלחמת ששת הימים בשחזור קרבות המלחמה לצורך
צילומי סרטים.

אבקש את כבוד השר להשיבני:

1. האומנם הועסקו חיילים מן הצבא הסדיר, או
מחיל המילואים, בשחזור קרבות לצורך צילומי סרטים,
בעת שירותם הצבאי?

2. אם אמנם כך הוא—מי הורה, ועל דעת מי, להשי-
תמש בחיילי מילואים, או בחיילי הצבא הסדיר, לצורך
צילומי סרטים?

3. האם נפצעו חיילים תוך כדי ההסדרה?

4. אם נפצעו—כמה נפצעו?

5. האם נמשך שימוש זה בשירותם של חיילים
לצורך הסדרת סרטים עד היום?

6. אם נעשה השימוש בשירותם של חיילי צה"ל
לצורך הסדרת סרטים שלא בהתאם להוראות השלטונות
המוסמכים—האם ננקטו הליכים משמעותיים?

שר-הבטחון מ. דיין:

ל-1 - 2: ראה תשובתי, שניתנה ב-30 באוגוסט
1967 לשאלתה של חברי הכנסת אורי אבנרי בעניין זה.

ל-3 - 4: נפצעו נהג, איש צוות וקצין החדשה.

ל-5: התשובה שלילית.

4. פעולות הצלה לאחר קבלת הודעה על

פגיעה במשחתת "אילת"

חברי הכנסת א. אבנרי שאל את שר הבטחון ביום כ"
בתשרי תשכ"ח (31 באוקטובר 1967):

במאמר מערכת שנתפרסם ב"הארץ" ביום 24 באוק-
טובר 1967 והדן בפרשת הטבעתה של המשחתת "אילת",
נאמר: "ייתכן שגם שגיאות ישראליות היו בין גורמי הטר-

היו"ר ט. סנהדראי:

נשמע עכשיו תשובות שרים לשאלות של חברי
הכנסת.

1. הסיבות הבטחוניות להוצאת צו דיתוק למר מנסור קרדוש

חברי הכנסת א. חביבי שאל את שר הבטחון ביום י"ט
באדר א' תשכ"ז (1 במאדס 1967):

מאז שנת 1963 מקבל מר מנסור קרדוש (תעודת
זהות 2045840) מנצרת צו דיתוק, המוארך מדי שנה בש-
נה באופן אוטומאטי.

שאלותי הן:

1. מה הן הסיבות הבטחוניות לצו דיתוק זה?
2. האם נעשתה בדיקה קפדנית לפני הארכת הצו
הנ"ל?
3. האם יבטל השר את צו הדיתוק לאורח הנ"ל?

שר-הבטחון מ. דיין:

ל-1: הסיבות מפורטות בגוף הצו.

ל-2: התשובה חיובית.

ל-3: התשובה שלילית.

2. מצב התעסוקה בבית-לחם

חברי הכנסת ש. מיקוניס שאל את שר הבטחון ביום ג'
בתמוז תשכ"ז (11 ביולי 1967):

בעתון "קול העם" מ-9 ביולי 1967 התפרסם ראיון
עם ראש עיריית בית-לחם, מר אליאס ד. בנדק, ובו
נמסר על חומרת בעיית האבטלה במקום. בעיה שניה
המכבידה אף היא על תושבי העיר היא שיתוק פעולות
הבנקים והעדר אשראי, שבלעדיהם לא ניתן להפעיל באו-
רח תקין את העסקים בעיר. פתיחת הבנקים בלבד, ללא
צעדים נוספים, לא יהיה בה משום פתרון, שכן הכספים
שהופקדו בהם נמצאים ברובם המכריע במרכזי הבנקים
ברבת-עמון.

בידיעה אחרת המתפרסמת באותו גליון נמסר, כי
בית החרושת לפלסטיק בבית-לחם, שהעסיק כ-300 עוב-
דים, משותק מעבודה.

אי לזאת הנני לשאול את כבוד השר:

1. מה עושה הממשלה לפתרון בעיית התעסוקה
והבעיות הכספיות בעיר בית-לחם?
2. האם נעשים צעדים על ידי הממשלה להפעלתו
מחדש של בית-החרושת לפלסטיק בבית-לחם?

יום שבת, 4 בנובמבר 1967, נמסר על תקרית שחלה במחנה השבויים המרכזי של צה"ל ביום 30 באוקטובר 1967.

שאלות הן:

1. מדוע נמסרה הידיעה לפרסום רק כעבור חמישה ימים מפדוף התקרית?
2. האם נערכה חקירה לסיבות התקרית?
3. אם כן — מה היו סיבות התקרית?

שר-הבטחון מ. דיין:

ל-1: הידיעה נמסרה לפרסום רק לאחר השלמת החקירה הפנימית.

ל-2: כן.

ל-3: הסיבה לתקרית היתה, לדעת החוקרים, התהוות מצב של אפס מעשה, בו נתונים אנשים צעירים מאחורי תיל תקופה ארוכה.

7. סידורים להסעת חיילים בחופשה

חבר-הכנסת א. אבנרי שאל את שר הבטחון ביום ה' בחשוון תשכ"ח (8 בנובמבר 1967):

לאחרונה הנני נתקל, מחדש, בתופעה של "טרמפיסטים" — אנשי צבא ומילואים — העומדים בצדי הדרך וממתנים זמן רב לטרמפ שיאספם. בשעתו הבטיח סגן שר הבטחון, הד"ר צ. דינשטיין, למצוא סידור אשר יקל על "טרמפיסטים" כנ"ל.

שאלות הן:

1. האם נקטו, לאחרונה, שלטונות הצבא באמצעים כל שהם על מנת להקל על סבלם של ה"טרמפיסטים"?
2. אם ננקטו אמצעים כלשהם — מה הם?
3. האם קיימות בצה"ל או במשרד הבטחון תכניות כלשהן לפתרון בעיה זו?
4. אם קיימות תכניות — מה הן?
5. האם באו בדברים עם חברות התחבורה כדי למצוא פתרון לבעיה הנ"ל? אם לאו — מדוע לא? ואם כן — האם סוכם דבר-מה עם חברות התחבורה?

שר-הבטחון מ. דיין:

בנוסף לסידורים הרגילים של תשלום הוצאות נסיעה לחיילים היוצאים לחופשה (רגילה או מיוחדת), מופעלים יום-יום כלי-רכב צבאיים רבים, משאיות ואוטובוסים, להסעת חיילים מהמחנות ואלהם לחופשות ערב ולחופשות ערבי שבת וחגים.

גם הוועד למען החייל הושיט את עזרתו בארגון מתנדבים להסעת טרמפיסטים ובבניית סככות ליד תחנות ההסעה של החיילים.

8. גורלו של בית-העלמין באל-שאט, מול פורט-תאופיק

חבר-הכנסת ש. מיקוניס שאל את שר הבטחון ביום ה' בחשוון תשכ"ח (8 בנובמבר 1967):

כתב סוכנות הידיעות היוגוסלבית בקהיר פרסם בעתון "בורבה", היוצא בבלגראד, כתבה בה הזכיר את גורלו של בית-העלמין באל-שאט מול פורט-תאופיק. בבית-העלמין הזה נקברו פליטים יוגוסלביים ממלחמת העולם השנייה. הוא כותב: "מה גורל בית-העלמין היפה של היוגוסלבים אשר נמלטו במלחמת העולם השנייה מן הכובשים?

גדיה של "אילת". לפי ידיעות רשמיות שנפרסמו, חלפו כשעתיים עד להגשת סעד כלשהו למשחתת.

שאלות הן:

1. האם משגה ישראלי כלשהו היה בין גורמי הטרם גדיה?
2. האם יש אמת בידיעה כי חלפו כשעתיים עד להגשת סעד מתאים ועד להפעלת חילות האוויר והים? אם אין אמת בידיעה זו — כמה זמן חלף עד אשר הגיעו למקום חילות האוויר והים?
3. אם חלף זמן כנ"ל — מה הסיבה לאיחור בהפעלת החילות?

שר-הבטחון מ. דיין:

ל-1: ראה ההודעה הרשמית שפורסמה על-ידי דובר צה"ל ביום 11 בנובמבר 1967.

ל-2-3: חיל האוויר הופעל דקות מספר לאחר שנודע על התקרית; כוחות ים ואוויר הגיעו למקום התקרית במהירות המירבית.

היו"ר ט. סנהדראי:

שאלה נוספת לחבר-הכנסת אבנרי.

אורי אבנרי (העולם הזה — כוח חדש):

האם מוכן כבוד השר לשקול מחדש את האפשרות לפרסם את הדין-וחשבון של האלוף בר-לב, במידה שאינו כולל סודות בטחוניים?

שר-הבטחון מ. דיין:

אינני מוכן, כי השיקול הראשון היה נכון ואין צורך לעשות בו רבייה.

5. השימוש במונח "האוכלוסיה הפלשתינאית"

בשידור של "גלי צה"ל"

חבר-הכנסת א. שוסטק שאל את שר הבטחון ביום כ"ח בתשרי תשכ"ח (1 בנובמבר 1967):

ביום 11 באוקטובר 1967, בשעה 19.15, בסקירה ששודרה ב"גלי צה"ל", השתמש המרצה במונח "האוכלוסיה הפלשתינאית", בהתכוונו לאוכלוסיה היושבת בשומרון, ביהודה ובשפלת חוף עזה.

אבקש את כבוד השר להשיבני:

1. האם השימוש במונח זה, לצורך זה, נעשה בהסכמת האחראים לבית השידור של צה"ל או בהתאם להנחיה מדינית בעניין זה?

2. אם נעשה הדבר שלא על דעת האחראים ל"גלי צה"ל", או בהתאם להנחיות, מה הם האמצעים שתנקוט תחנת שידור זו כדי למנוע הישנות השימוש במונח זה, בתחנת השידור המופנית לחיילי צה"ל?

שר-הבטחון מ. דיין:

המונח "האוכלוסיה הפלשתינאית" הופיע ב"גלי צה"ל" במסגרת סקירתו של פרשן עתונאי על מקומה של הגדה המערבית לשעבר בכלכלת ירדן.

6. חקירת הסיבות לתקרית במחנה שבויים

חבר-הכנסת א. אבנרי שאל את שר הבטחון ביום ה' בחשוון תשכ"ח (8 בנובמבר 1967):

בידיעה שנמסרה לפרסום על-ידי דובר צה"ל במוצאי

10. השימוש במונח "הגדה המערבית"

חבר-הכנסת ש. תמיר שאל את שר הבטחון ביום י"א בחשוון תשכ"ח (14 בנובמבר 1967):

במשך זמן רב, וכן ברשימות הכניסה שניתנו לראש-רצים, מוסיפים לעשות שימוש במונח "הגדה המערבית". בשבועות האחרונים החלה הממשלה בפרסומים שונים להשתמש במונחים "יהודה" ו"שומרון".

אבקש את כבוד השר להשיבני:

האם ניתן הוראות לכל שלוחות משרד הבטחון לנהוט בפרסומיהם במונחים המקוריים ולהימנע מן השימוש במונח המצביע על ריבונות ירדנית ביהודה ובשומרון?

שר-הבטחון מ. דיין:

הצרכים המינהליים והמשפטיים אינם מאפשרים לנו להיוקק לחלוקה פשטנית לשומרון ויהודה, מה גם שבמונח "יהודה" כלול מרחב ירושלים.

בשימוש היומיומי בצה"ל חזרו יהודה ושומרון ותפסו מקום לצד הגליל והשרון.

11. הקלת מצבם הכלכלי של תושבי

רצועת עזה

חבר-הכנסת ש. מיקוניס שאל את שר הבטחון ביום י"ג בחשוון תשכ"ח (16 בנובמבר 1967):

תושבים ישראלים שביקרו בימים אלה ברצועת עזה נתקלו בכמה מקומות בקבוצות של ילדים קטנים שצבאו על מכונות המבקרים והתחננו ללחם — דבר המצביע על מצוקה קשה השוררת במקום.

אי לזאת הנני לשאול את כבוד השר:

מה עושה משרדך כדי להתגבר על המצוקה הקשה השוררת בישובי רצועת עזה?

שר-הבטחון מ. דיין:

להקלת מצבם של תושבי הרצועה הובטח שיווק פרי-החדר, נמצאו שווקים ליבול התמרים, פעולות הדיג חזרו להיקפם, הובטחה עבודה יזומה לאלפי אנשים והופעלה תכנית סעד נרחבת לתושבי הרצועה.

12. האמצעים שנקטו בסיורי המשחתת

"אילת"

חבר-הכנסת א. אבנרי שאל את שר הבטחון ביום י"ג בחשוון תשכ"ח (16 בנובמבר 1967):

בידיעה שנתפרסמה ב"הארץ" של יום 12 בנובמבר 1967 נאמר, כי בדו"ח החקירה שהוגש על-ידי סגן הרמטכ"ל, אלוף בד"לב, בקשר לטיבועה של המשחתת אילת, הודגש, כי לדעת האלוף היה זה משגה מצד הדרגים הקובעים להעריך סיור המשחתת, ואילו שקדמו לו, כסיו-רים שגרתיים, ומשום כך לא לנקוט לקראת הסיור ותוך כדי ביצועו בצעדים שהיו ננקטים אילו ראו בו סיור קרבי. שאלות הן:

1. האם הידיעה הנ"ל נכונה?

2. האם הוחלט לנקוט באמצעים כלשהם כלפי אלה האחראים לגישה הנ"ל?

שר-הבטחון מ. דיין:

הנני מפנה את תשומת לבך להודעה הרשמית של דובר צה"ל שפורסמה ביום 11 בנובמבר 1967.

ידוע רק שמסביבו הקימו את עמדותיהן יחידות שריון וארטילריה ישראליות". כן מסופר בכתבה, ששומר בית-העלמין הוכנס למחנה שבויים באל-עריש.

אודה לך אם תואיל להשיבני:

1. מה גורלו ומצבו של בית-עלמין זה של הירושלבים?

2. האם נעשו סידורים מתאימים כדי לשמור עליו מפני חילול?

3. האם ידוע מה גורלו של שומר בית-העלמין?

שר-הבטחון מ. דיין:

ל"1: בית-העלמין לא נפגע במלחמה ולא בתקריות שלאחריה.

ל"2: הוצב במקום שילוט האוסר פגיעה בבית-העלמין. ההוראה נשמרת בקפדנות.

ל"3: אין לנו ידיעות על גורלו של שומר בית-הקברות. ברשימת השבויים — איננו מופיע.

9. רשימות נהיגה ותעודות זהות לתושבי בית-לחם

חבר-הכנסת א. טיאר שאל את שר הבטחון ביום י"א בחשוון תשכ"ח (14 בנובמבר 1967):

ב"הארץ" מיום 23 באוקטובר 1967 נמסר כי לשכת המסחר והתעשייה בבית-לחם ביקשה מהמושל הצבאי באזור לאפשר לאוטובוסים הבאים מבית-לחם לירושלים לנסוע בדרך מר-אליאס — תלפיות, בלי להודקק לנסיעה מסביב, דרך צור-בחדר. הם ביקשו לאשר רשימות לנהיגה מוניית לתקופה של שבוע-שבועיים (במקום רשיון חד-פעמי כפי שהוא נהוג כיום), וכן להוציא תעודות זהות לבני האזור, דבר שיאפשר להם לנסוע לירושלים ולמקומות אחרים ללא בעיות של זהויה. כיום, מוסיפה הידיעה ב"הארץ", "מזדהים תושבי בית-לחם (ושאר תושבי מערב הירדן) (הכוונה לתושבי יהודה ושומרון — א.ט.), באמצעות תעודות ירדניות".

אבקש את כבוד השר להשיבני:

1. האומנם הוגשו הבקשות המפורטות בידיעה?

2. מה היתה תשובת המושל הצבאי לבקשות אלה?

שר-הבטחון מ. דיין:

לשאלה 1: כן.

לשאלה 2: א. שאלתך בדבר אישור תנועת האוטובוסים והמוניות מבית-לחם הועברה אל שר התחבורה.

ב. תוקפו של רשיון המבוקש על-ידי תושב בית-לחם למטרת נסיעה לשטח ישראל נקבע בכל מקרה לאור הנסיבות (מטרת הנסיעה וכו'). כלל זה חל כמובן על תושבי בית-לחם שהם בעלי מוניית כמו על יתר התושבים.

ג. ההכנות להוצאת תעודות זהות חדשות טרם הושלמו ועד להוצאתן מזהרים התושבים על פי התעודות שברשותם ועל-ידי תלוש המפקד.

בקשות סטודנטים לדחות מועדי שירות במילואים מובאות לפני ועדת תיאום, המורכבת מנציגי צה"ל, משרד הבטחון, משרד העבודה, משרד הפנים ונציג המוסד האקדמי ו/או נציג הסטודנטים.

16. הריגת טייס ישראלי שצנח בירדן

חבר הכנסת י. תמיר שאל את שר הבטחון ביום כ"ו בחשוון תשכ"ח (30 בנובמבר 1967):

יואיל נא השר להשיבני:

האם נכונה הידיעה שטייס חיל האוויר הישראלי שמטוסו נפגע ביום 20 בנובמבר 1967 בפעולה נגד טנקים ירדניים (שתקפו את כוחות ישראל), נורה בעת צניחתו בשטח ממלכת ירדן? ואם כן הדבר — כיצד אירע הרצח?

שר הבטחון מ. דיין:

הנני מסב את תשומת לבו של השואל להודעת דובר צה"ל לעתונות מיום 9 בדצמבר 1967.

הי"ר ט. סנהדראי:

שאלה נוספת לחבר הכנסת תמיר.

יוסף תמיר (גח"ל):

כיוון שאין זה מקרה ראשון של הריגת אנשי צבא ישראל על-ידי כוחות אזרחיים של המדינות השכנות, אני שואל את כבוד השר: האם לא יהיה זה מן הנכון לשקוד על תגובה על מעשים אלה? ואם כן — כיצד נראה הדבר לשר הבטחון?

שר הבטחון מ. דיין:

אני רוצה לציין שהשאלה הזאת היא חלק מן המערך הכולל של היחסים בינינו לבין הארצות השכנות, וביניהן חושב שאפשר או צריך להפריד בין תגובות לכל מקרה מסוג מיוחד, ויש לדאוג את אפשרויות התגובה במסגרת המערכת הכללית של היחסים, שהיא מגוונת מאוד.

17. סמכויותיו של הרב הראשי לצה"ל

חבר הכנסת ש. מיקוניס שאל את שר הבטחון ביום כ"ז בחשוון תשכ"ח (30 בנובמבר 1967):

בתאריך 7 בספטמבר 1967 הפניתי שאלתה לכבודו בענין קריאתו של הרב הראשי לצה"ל, אלוף שלמה גורן, לקיים תפילה על הר הבית ואף להקים במקום בית-כנסת. בין היתר שאלתי: "מה הן סמכויותיו של הרב הראשי לצה"ל?"

בתשובתך ביום 15 בנובמבר 1967 אמרת: "סמכויותיו של הרב הראשי לצה"ל מוגדרות בהוראות הפיקוד העליון".

פניתי לספריית הכנסת לעיין בהוראות הפיקוד העליון, ואלם הספרייה אינה מקבלת פרסום זה מטעם הצבא. אם הדבר לא נחשב ל"סוד צבאי", אבקש מכבודו להשיבני:

1. מה הן סמכויותיו של הרב הראשי לצה"ל?

כמו כן לא זכיתי לתשובה לשאלותי הבאות, שנכללו בשאלתה ואושרו על ידי יושב-ראש הכנסת, והנני חוזר ומבקש להשיב לי:

13. מניעת הונאת הציבור בעניני מסחר

ברצועת עזה

חבר הכנסת ד. לוי שאל את שר הבטחון ביום י"ז בחשוון תשכ"ח (20 בנובמבר 1967):

בעתון "ידיעות אחרונות" מיום 8 בנובמבר 1967, במדור "שיחות הערב", נתפרסמה ידיעה, לפיה נמכרים ברצועת עזה דברים שונים במחירים מוזלים מאד, שמתברר לאחר מכן שאין התוכן זהה עם המצויין על האריזה. אודה לכבוד השר אם ישיבני:

א. מה הן הדרכים שגוקט משרדו למניעת התחרות פרועה בין הסוחרים בשטחים המשוחררים לבין סוחרים ישראלים?

ב. כיצד מבטיח משרדו בשטחים אלה את מניעת הונאת הציבור?

שר הבטחון מ. דיין:

לפי צו שהינו בתוקף ברצועת עזה מוטלים עונשים חמורים על הונאת הציבור בקשרי מסחר. המשטרה ממנה על ביצוע הצו.

14. פירוק מוקשים בקרבת בית-לחם

חבר הכנסת ד. לוי שאל את שר הבטחון ביום י"ז בחשוון תשכ"ח (20 בנובמבר 1967):

מספר פעמים עלו אזרחים ירושלמיים על מוקשים בגבעה המועדת לפרוענות מול המגדל מר-אליאס בדרך לבית-לחם. המקום אמנם מגודר ושלטים מזהירים על הימצאות מוקשים במקום, אבל השטח עצמו נמצא קרוב ביותר לשכונות מגורים ונערים משוטטים שם באין מפריע.

אודה לכבוד השר אם ישיבני:

א. הנכונות העובדות לדעיל?

ב. אם כן — היש בדעת משרדך להסיר את המטריד הרה-האסון הזה?

שר הבטחון מ. דיין:

חיל ההנדסה עוסק כעת בפירוק שדה המוקשים.

15. הקלות לסטודנטים בשירות מילואים

חבר הכנסת ד. לוי שאל את שר הבטחון ביום י"ט בחשוון תשכ"ח (22 בנובמבר 1967):

פקודות מטכ"ל אפשרו סידור מיוחד לסטודנטים בקשר לשירות מילואים. לדוגמה: סטודנט בטכניון לא נלקח למילואים ליותר מ-14 יום בשנת הלימודים. שאר השירותים, אם נדרש ממנו, ניתן בפרגת הלימודים. לאחר מלחמת ששת הימים, עם הארכת שירותי המילואים לתקופה של 60 יום, אין ממלאים אחר הוראת מטכ"ל זו וסטודנטים רבים משרתים בימים אלה תקופות ארוכות מעל 14 יום, — דבר הפוגע מאד בלימודיהם.

אודה לכבוד השר אם ישיבני:

היש דרך לקצר את שירות המילואים של הסטודנטים כשהמדובר בשירות בתקופת הלימודים?

שר הבטחון מ. דיין:

הפקודה הנזכרת קובעת אמנם סייגים לגבי קריאת סטודנטים לשירות פעיל במילואים ומאפשרת גם לא להתחשב בסייגים האמורים כאשר המצב הבטחוני מחייב זאת.

כידוע מקבלים המצרים או עשויים לקבל מברית- המועצות מפציצים כבדים וארוכי טווח, טילי קרקע-קרקע וכו'.

שאלותי הן :

1. האם כל סוג נשק שבידי מצרים מצוי גם ברשות ישראל?
2. האם בכוחה של ישראל לייצר כיום מטוסי סילון וטילי קרקע-קרקע?

שר-הבטחון מ. דיין :

התשובה לשתי השאלות — שלילית.

20. פינוי תושבים מכפרים בסביבת לטרון

חבר-הכנסת ת. טובי שאל את שר הבטחון ביום י"א בכסלו תשכ"ח (13 בדצמבר 1967) :

ידועה בוודאי לכבוד השר פרשת הרחקתם מכפרי- הם של תושבי שלושה הכפרים עמואס, יאלו ובית-נובא בגורת לטרון לאחר תום הקרבות ב-6 ביוני. ידוע גם שכפרים אלה, לאחר פינוי התושבים, נהרסו עד היסוד על ידי כוחות צה"ל. תושבי שלושת הכפרים, המונים למעלה מ-9,000 תושבים, הפכו לפליטים חסרי כל, כש- חלקם מתגורר במחנות פליטים מזרחית לירדן וחלק אחר מתגורר בתנאים בלתי-אנושיים בקרבת ירושלים ורמ-אללה. למרות הפניות המרובות אוסרים שלטונות צה"ל עליהם לחזור לכפריהם ולשקמם.

הנני לשאול את כבוד השר :

1. מדוע הורחקו תושבי עמואס, יאלו ובית-נובא מכפריהם ונאסר עליהם לשוב אליהם?
 2. האם נחקרה פרשת הריסת שלושת הכפרים עמואס, יאלו ובית-נובא ומדוע נהרסו שלושת הכפרים הללו?
 3. האם מוכן כבוד השר לעיין מחדש בבקשת תושבי שלושת הכפרים הנ"ל לשוב אל כפריהם ולשקמם, בדומה להסדר עם תושבי קלקיליה?
- לשאלות 1-2 : אין לי מה להוסיף לדברי בכנסת ביום 21 ביוני 1967.
- לשאלה 3 : התשובה שלילית.

21. העברת כספים שנאספו במגבית החירום לישראל

חבר-הכנסת ש. תמיר שאל את שר האוצר ביום ו' בתש"י רי תשכ"ח (10 באוקטובר 1967) :

בעקבות מלחמת ששת הימים נחלצו יהודי חוץ-לארץ לסייע לישראל גם בכסף באמצעות מגבית החירום, אשר הכנסותיה הועברו לאוצר.

אבקש את כבוד השר להשיבני :

מהו הסכום שנאסף בקהילות היהודיות במסגרת מגבית החירום — 1967, בארצות-הברית ; קנדה ; דרום-אמ"י ; דרום-אפריקה ; דרום-אפריקה ?

שר-האוצר פ. ספיר :

קהילות היהודיות ברחבי העולם אינן מעבירות כסף פים לממשלת ישראל, כי אם לסוכנות היהודית, ולה בלבד. הסוכנות משתמשת בכספים אלה למימון פעולות חינוך, בריאות, שיכון, סעד — למעשה כלל הפעולות המת-חייבות מקליטת עליה.

2. האם ההכרות הג"ל של הרב הראשי לצה"ל ניתנו על-ידו תוך התייעצות איתו?
3. אם לא — האם ובמי התייעץ?

שר-הבטחון מ. דיין :

- ל-1 : ייעוץ בענייני דת בצבא, הפעלת שירותי דת ביחידות צה"ל (כשירות, בתי-כנסת, טיפול בענייני אישות, שמירת שבת), אספקת ציוד דתי, הוצאת הנחיות בענייני קבורת חללים, הסברה והדרכה דתית וכו'.
- ל-2 : התשובה שלילית.
- ל-3 : אינני יודע.

18. הריסת הכפר הנוטש ג'יפטליק

חבר-הכנסת א. אבנרי שאל את שר הבטחון ביום ה' בכסלו תשכ"ח (7 בדצמבר 1967) :

בשבועון "זן אפריק" המופיע בפאריס, בעתון האמ"י ריקאי "כריסטיאן סייאנס מוניטור" ובעתונים אחרים בחוץ-לארץ, וכן בשבועון "העולם הזה" מהיום, נמסר כי בימים אלה נהרס הכפר הנוטש ג'יפטליק, בדרך שבין שכם לגשר דמיה, שבו גרו בעבר 15,000 תושבים. הפר-סום אושר על-ידי הצנזורה הצבאית.

כן נאמר כי הדבר עורר התמרמרות רבה באזור שכם, ויש להניח כי יש בדבר כדי להפריע להידברות בין ישראל והעם הפלסטינאי, שעל הצורך בה עמד שר הב-טחון בנאום שנשא בשבוע שעבר.

שאלותי הן :

1. האם העובדה הנ"ל נכונה?
2. אם כן — מי הורה על הריסת הכפר, ומה היו הטעמים לכך?
3. מה גורל התושבים שנשארו בכפר הנ"ל?

שר-הבטחון מ. דיין :

- לשאלה 1 : התשובה חיובית.
- לשאלה 2 : שר הבטחון, על-פי שיקולים בטחוניים וסניטריים.
- לשאלה 3 : הכפר היה נוטש מתושביו אשר עברו אל מזרח הירדן.

היו"ר ט. סנהדראי :

שאלה נוספת לחבר-הכנסת אבנרי.

אורי אבנרי (העולם הזה — כוח חדש) :
כבוד השר, לפי האינפורמציה שהגיעה אלי, חלק קטן מתושבי הכפר עדיין היו בכפר כאשר החלה ההריסה. מה קרה אתם?

שר-הבטחון מ. דיין :

הועברו למקום אחר, לשיכונים אחרים, בגדה המע-רבית.

19. סוגי הנשק שישראל יכולה לייצר או לרכוש

חבר-הכנסת א. אבנרי שאל את שר הבטחון ביום י"א בכסלו תשכ"ח (13 בדצמבר 1967) :

בהופיעו במסגרת עתון העתונאים בחיפה, ביום 8 בדצמבר 1967, הצהיר שר העבודה, כי כל סוג נשק ש-י כולה מצרים לייצר או לרכוש אצל מעצמה זרה, יכולה גם ישראל לייצר או לרכוש.

אודה לכבוד השר אם יואיל להשיבי:

מה סכום האיגרות שנרכשו על ידי שכירים, על ידי חברות ועל ידי עצמאים?

שר-האוצר פ. ספיר:

עד לאמצע חודש נובמבר 1967 רכש הציבור איגרות מילווה בטוחות, תשכ"ז, בסכום כולל של 186,950,000 ל"י (כולל 27,000,000 ל"י התחייבויות שטרם נגבו), ולפי נתונים זמניים התלווקה היא: שכירים 100,000,000 ל"י; חברות ומוסדות 43,350,000 ל"י; עצמאים ושונות 43,600,000 ל"י; סך-הכל 186,950,000 ל"י.

25. פטור תרומות ל"תלמוד תורה וישיבת**חיי עולם" ממס הכנסה**

חברת-הכנסת א. תלמי שאלה את שר האוצר ביום ה' בחשון תשכ"ח (8 בנובמבר 1967):

לוח שנת תשכ"ח הוצא על-ידי "תלמוד תורה וישיבת חיי עולם" — וכמקובל צוינו בו מועדי ישראל. הלוח נשלח לכתובות רבות בצירוף מכתב המבקש תרומות "להושיט יד אחים לעזרה נדיבה, מהירה וממשית". בשולי החזור מודיע הגבאי, כי התרומות מאושרות לצורכי מס הכנסה לפי סעיף 16 של הפקודה (אישור נציב מס הכנסה). בלוח זה לא צויין כלל יום העצמאות ואין סימן ליום זכרון לחילי מלחמת הקוממיות.

אודה לך אם תשיבי:

1. מה היו השיקולים לתמוך בלוח זה ומחבריו על ידי שחרור ממס — בשעה שהוא מתעלם קבל עם ועולם מהקמת המדינה, מועד הקמתה וכבוד חלליה?

2. מה הצעדים שמשרד האוצר מוכן לגקוט כדי לתקן את המעוות?

שר-האוצר פ. ספיר:

1. הפטור ל"תלמוד תורה וישיבת חיי עולם" ניתן על-פי פקודת מס הכנסה, הואיל וגתקיימו במוסד המבחינים הנדרשים לשם כך.

2. ביקשתי חוות-ידעת משפטית אם הנסיבות העובדתיות שצוינו בשאלתה יכולות להוות יסוד לאימתן ההקלה האמורה למוסד הפועל בתור מוסד ציבורי שמטרתו ענייני דת וחינוך.

26. נתונים על תיקוני הצהרות לצורכי**שומות מס הכנסה**

חברת-הכנסת ד. ארוי שאל את שר האוצר ביום י"א בחשון תשכ"ח (14 בנובמבר 1967):

אבקש את כבוד השר להשיבי:

1. מה מספר החייבים במס הכנסה שמסרו הודעות על תיקון הצהרותיהם לצורכי השומה על פי חוק מס הכנסה (הצהרות מתקנות, תשכ"ז—1967)?

2. מהו הסכום הכולל שנכלל בהודעות אלו?

3. באיזו מידה מתאימים המספרים הנ"ל למספר המשווער של החייבים במס שמסרו לפי הערכת משרד האוצר הודעות כוזבות על הכנסותיהם?

שר-האוצר פ. ספיר:

1. מספר הנשומים שהגישו הצהרות מתקנות על-פי חוק מס הכנסה (הצהרות מתקנות), תשכ"ז—1967, עולה על 1,400.

נכון אמנם שהערכת הכספים לישראל מגדילה את היתירות במטבע חוץ ומקילה על תקציב הממשלה הגדל בסעיפים אחרים חשובים. פרטים מלאים על כך נמסרו לוועדת הכספים.

22. דו"ח מבקר המדינה בעניין "סומרפין"

חברת-הכנסת א. אבנרי שאל את שר האוצר ביום כ"ז בתשרי תשכ"ח (31 באוקטובר 1967):

בהתייחסי לדו"ח מבקר המדינה בפרשת חברת "סומרפין", הנני מבקש לדעת:

1. מה עלה בגורל מכתב ההמלצה המקורי, שקיבלה חברת "סומרפין", לפי עדותו של ד"ר דינשטיין, מבנק שווייצי, ואשר נמסר לאוצר?

2. מדוע לא בוצעו המלצותיו של ד"ר ברגמן, מנהל בנק הספנות לישראל, לפני מתן הערבות לרכישת "גילי"?

שר-האוצר פ. ספיר:

1. בידינו פוטוסטאט של המכתב המקורי ולא רק תרגומו. העתק הפוטוסטאט נמסר בימים אלה למבקר המדינה.

2. אין לי מה להוסיף על הדברים שנמסרו בעניין זה בתשובה לדיון-יחשבון מבקר המדינה.

23. ידיעה בעתון על דו"ח מבקר המדינה**בעניין "סומרפין"**

חברת-הכנסת א. אבנרי שאל את שר האוצר ביום כ"ז בתשרי תשכ"ח (31 באוקטובר 1967):

בידיעה שנתפרסמה ב"הארץ" של יום 29 באוקטובר 1967 נאמר, כי לפי קביעת מבקר המדינה העלימו אנשי משרד האוצר מידיעת ועדת הכספים של הכנסת עובדות מכריעות שהיו ידועות אודות חברת "סומרפין" ומצבה הכלכלי, שעה שביקשו מהוועדה לאשר ערבויות חדשות לחברה.

שאלותי הן:

1. האם הידיעה הנ"ל נכונה?

2. מי מבין אנשי האוצר הופיע לפני ועדת הכספים ונמסר לוועדה עובדות לגבי העניין הנדון?

3. מי מבין עובדי האוצר (אם בכלל) העלים עובדות מחברי הוועדה?

4. האם גקט שר האוצר באמצעים כנגד עובדי המשרד אשר העלימו עובדות (אם בכלל); אם כן — באילו אמצעים?

שר-האוצר פ. ספיר:

דיון-יחשבון מבקר המדינה פורסם ברבים. לא ברור לי מדוע על חבר הכנסת הנכבד להיוקק לידיעה שהתפרסמה ב"הארץ" לגבי תוכנו.

מבקר המדינה לא ביקש מאתנו לפעול בעניין זה.

24. סכומי איגרות מילווה הבטחון שנרכשו**על ידי שכירים, חברות ועצמאים**

חברת-הכנסת ש. מיקוניס שאל את שר האוצר ביום ד' בחשון תשכ"ח (7 בנובמבר 1967):

ממלא-מקום שר האוצר, מר זאב שרף, מסר בכנסת ב-11 בספטמבר 1967, כי הציבור רכש איגרות מילווה הבטחון בסך 200 מיליון לירות.

3-7. אין כל הסדר בין משרד האוצר לבין שר שרת המלוות של מר פדרמן. לפני יותר משנתיים הגיע הממונה על השירותים במחלקה לסחר פנים שבמשרד המסחר והתעשייה להסדר עם התאחדות בעלי בתי המלון בישראל, לפיו הביעו בתי מלון במקומות שונים בארץ את נכונותם לאכסן עובדי מדינה החייבים ללון מחוץ למ"קום עבודתם עקב מילוי תפקידם, תמורת קצובת האש"ל שהם זכאים לה בהתאם להוראות התקשיר. רשימת בתי מלון אלה פורסמה בהודעות נציבות השירות.

8. לא.

29. סכום הפיצויים למר עוזי שטיינברג

חבר הכנסת ש. מיקוניס שאל את שר האוצר ביום כ"ז בחשוון תשכ"ח (30 בנובמבר 1967):

בעתון "על המשמר" מ-12 בנובמבר 1967 נמסר, כי בניגוד לתקנות שירות המדינה שולמו למר עוזי שטיינברג, מי שהיה לאחרונה מנהל רשות ההשקעות באגף מטבע זר באוצר וקודם לכן נציב מס ההכנסה, פיצויים בסכום של 25,000 לירות בקירוב, עם פרישתו מתפקידו.

אי לזאת הנני לשאול את כבוד השר:

א. האם הידיעה נכונה במלואה או בחלקה?

ב. אם כן—מה הסיבה לתשלום סכום זה כפיצויים?

שר האוצר פ. ספיר:

א. למר עוזי שטיינברג שולמו פיצויים בעד שבע עשרה שנות עבודתו, בהתאם להחלטת הוועדה לתשלום פיצויים לעובדים מתפטרים, המורכבת מנציב שירות המ"דינה, הממונה הראשי על יחסי העבודה במשרד העבודה והחשב הכללי.

ב. כפי שמסר נציב שירות המדינה, היו נימוקי הוועדה מבוססים על הנוהל, לפיו בכל מקרה של שירות ארוך כנ"ל מעניקה הוועדה פיצויים בגובה של 66%—75% במקרה זה לקחה הוועדה בחשבון שמר שטיינברג ביקש להשתחרר מתפקידו כבר לפני מספר שנים, ולפי בקשתו ולפי בקשת קודמו, כיום ראש הממשלה, דחה את פרישתו.

30. רשימה של פקידים מס הכנסה המסרבים לשלם

מלוא מכסת מילווה הבטחון

חבר הכנסת א. אבנרי שאל את שר האוצר ביום ד' בכס"לו תשכ"ח (6 בדצמבר 1967):

בידיעה שנתפרסמה ב"הארץ" של יום 1 בדצמבר 1967 נאמר, כי מערכת המנגנון של מס הכנסה עורכת רשימה שתורה של פקידים המסרבים לשלם את מלוא מכסת מילווה הבטחון שהוטלה עליהם ורומזת על פיטורי המסרבים. עוד נאמר, כי גובר מס הכנסה, מר ח. ענבר, הורה להעביר אליו את רשימת העובדים המסרבים להשתלם בתשלום הנ"ל.

שאלותי הן:

1. האם הידיעה הנ"ל נכונה?

2. האם הורה מר ענבר להעביר אליו רשימה שמית כנ"ל? אם הורה — מה הם הנימוקים לכך?

שר האוצר פ. ספיר:

1. לא.

2. כן, וזאת כדי לדעת לגבי מי לעשות הסידורים

2. הסכום שנתווסף להכנסה על-פי הצהרות אלה מגיע ל-85 מיליון ל"י.

3. אין השערה מבוססת על מספר ההצהרות הבלתי-נכונות מתוך כלל החייבים במס — לא בישראל, וכפי שידוע לי, גם לא בארצות אחרות.

27. נתונים על תיקוני הצהרות לצורכי

שומות מס הכנסה

חבר הכנסת ש. מיקוניס שאל את שר האוצר ביום י"ז בחשוון תשכ"ח (20 בנובמבר 1967):

אודה לכבוד השר אם יואיל להשיבני:

1. בכמה הסתכמו עד כה ההצהרות להלבנת הון שחור?

2. מה אומדן האוצר על גובה ההון השחור?

שר האוצר פ. ספיר:

ראה תשובתי שניתנה זה עתה לשאלתה של חבר הכנסת ר. ארזי בעניין זה.

28. הנחה לעובדי מדינה בבתי מלון

חבר הכנסת א. אבנרי שאל את שר האוצר ביום י"ט בחשוון תשכ"ח (22 בינואר 1967):

ברשימה שנתפרסמה ב"ידיעות אחרונות" של יום 17 בנובמבר 1967, פרי עטו של מר חיים מרון, מתוארים תנאיהם הקשים למדי של פקיד המדינה הבכירים.

בין היתר נאמר באותה כתבה, כי האוצר מצא הסדר עם שרשרת המלוות של פדרמן, לפיו יכולים הפקידים הבכירים לקבל חדר בבתי מלון מפוארים במחירים מורזלים.

בהתייחס לרשימה הנ"ל הנני מבקש לדעת:

1. מה מספרם של פקיד המדינה הבכירים, מדרגה י"ז ומעלה?

2. כמה מהם קיבלו היתר לעבודה גוספת?

3. האם נכונה הידיעה שנתפרסמה בכתבה, לפיה נעשה הסדר בין משרד האוצר לבין שרשרת המלוות של פדרמן?

4. אם נעשה הסדר כנ"ל — מהו?

5. כמה משלם פקיד בכיר בעד לינה במלון מפואר באזור תל-אביב?

6. לפי איזה מפתח מוענקת ההנחה, היינו — האם הסידור הוא עם כל פקיד בנפרד או שקיים סידור כללי?

7. אם קיים הסדר כנ"ל — על דעת מי נעשה?

8. האם קיימות הנחיות לגבי שכירת חדרים על חשבון המדינה; אם כן — מה הן ההנחיות הנ"ל?

שר האוצר פ. ספיר:

1. ביום 31 במאי 1967 היה מספר עובדי המדינה בדרגות י"ז ומעלה של הדירוג האחיד—751, מספר העובדים בדרגות מקבילות של הדירוגים המקצועיים היה 1,764, ובסך-הכל 2,515.

2. כ-300 עובדי מדינה בכל הדרגות והדירוגים קיבלו מנציבות שירות המדינה היתר לעבודה פרטית בשנת הכספים השוטפת. אין אנו מנהלים רישום על דרגותיהם, ועל כן לא אוכל לציין כמה מהם הם בדרגות י"ז ומעלה ובדרגות מקצועיות מקבילות.

מוד תורה של הספרדים — תפארת ירושלים. 5) ישיבת שער השמים. 6) גוש בתי הכנסת ע"ש רבי יוחנן בן זכאי. 7) תפארת ישראל מריזין. 8) ישיבת בני עקיבא. 9) בית כנסת במושב זקנים הישן. 10) ישיבת בעלי בתים, חצר אלפנדר. 11) חורבת רבי יהודה החסיד. 12) תלמוד תורה עץ חיים והישיבה. 13) בית כנסת מנחם ציון. 14) ישיבה גבוהה לתלמידים מחו"ל — על-יד הסוכנות — ד"ר ח. חמיאל. 15) בית-כנסת חב"ד. 16) בית-כנסת חב"ד. 17) בית-כנסת בית אהרן דחסידי קארלין. 18) בית-כנסת בית הלל דכולל הורדנא. 19) בית-כנסת אהבת ציון בחצר בחוש. 20) בית-כנסת חסד אל, רחוב חב"ד. 21) ישיבת תורה אור. 22) בית-כנסת בבית-החולים משגב לדך. 23) בית-כנסת בחצר ביקור חולים הישן. 24) בית-כנסת ברסלב בחצר ורשה הגבוה. 25) בית-כנסת של הקראים. 26) בית-כנסת הרמב"ן. 27) בית-כנסת של חסידי וויזניץ. 28) תלמוד תורה וישיבת חיי עולם. 29) בית-כנסת של אור החיים. 30) בית-כנסת דכולל רייסין. 31) בית-כנסת האר"י ז"ל. 32) בית-כנסת קהל חסידים בית אל. 33) בית-כנסת סוכת שלום רבי ישיעי ברדקי. 34) ישיבת תורת חיים. 35) בית-כנסת בחצר שטראוס.

3. כל המקומות הנ"ל זקוקים לעזרת הממשלה לשיקוםם.

33. ידיעה בדבר איסור צילום ברחבת הכותל המערבי

חבר-הכנסת א. טיאר שאל את שר הדתות ביום ג' בתמוז תשכ"ז (11 ביולי 1967):

ב"מעריב" מיום 30 ביוני 1967 נמסר כי "אחת התקנות החדשות — שימורסמו בראשית השבוע הבא ב"רשויות" — אוסרת גם לצלם ברחבת הכותל המערבי, מלבד באירועים, וגם אז — רק באישור משרד הדתות".

אבקש את כבוד השר להשיבני:

1. האם נכונה הידיעה בדבר איסור צילום ליד הכותל המערבי גם בימי חול?
2. אם נכונה ידיעה זו — מה הם הנימוקים או ההלכות שבשל כך נעשה דבר זה?
3. מה יהיו האמצעים לשמירת קיומה של תקנה כזו, אם תותקן, כדי למנוע עבירה על החוק יום-יום ושעה-שעה?
4. האם יהיו צלמים בעלי זכויות לצילומם של הכותל המערבי?
5. האם תיאסר הפצת צילומים של הכותל המערבי שנעשו בניגוד לתקנה כזו?
6. האם ייאסר ציור הכותל המערבי ברחבת הכותל?
7. האם ייאסר גילוף דמות הכותל המערבי בעץ, אבן או נחושת, ברחבת הכותל?

שר-הדתות ז. ורהפטיג:

לשאלה 1: לא נכונה הידיעה בדבר איסור צילום ליד הכותל המערבי בימי חול. בתקנות שמירת המקומות הקדושים (הכותל המערבי), תשכ"ז-1967, המונחות כעת על שולחן שר המשפטים לשם אישור בהתאם לסעיף 4 לחוק המקומות הקדושים, תשכ"ז-1967, נאסר בתחום הכותל בתקנות הנ"ל אך ורק "צילום בשבת או במועדי ישראל".

שלא לנכות מילווה בטחון; שכן הניכוי נעשה על בסיס הודעה אישית של כל עובד.

הי"ר ט. סנהדראי:

שאלה נוספת לחבר-הכנסת אבנרי.

אורי אבנרי (העולם הזה — כוח חדש):

אני מבין את ההגיון שדורשים רשימה של אלה שביקשו לנכות מילווה בטחון משכרם. אבל לשם מה היתה דרושה רשימה של מי שלא ביקש לנכות משכרו מילווה בטחון?

שר-האוצר פ. ספיר:

אם יש בזה משום הטלת דופי בעבודה, אני מוכן לבדוק זאת. אבל אני חושב שזה נעשה רק לנוחות משרדית.

31. כיתות ונדרות בבתי-הספר לבנות דרוניות דתיות

חבר-הכנסת ג'. מועדי שאל את שר הדתות ביום ג' בניסן תשכ"ז (13 באפריל 1967):

הדת הדרונית אוסרת לימוד מעורב של בנות ובנים ביחד, ומטעמי דת ומצפון נמנעים הורים רבים מלשלוח את בנותיהם ללמוד בבתי-הספר היסודיים והתיכוניים המעורבים.

ברצוני לשאול את כבוד השר:

האם בדעת משרד הדתות להתערב כדי למצוא הסדר שיאפשר לבנות דרוניות דתיות ללמוד בנפרד בבתי-הספר, כפי שנהוג לבני הבנות הדתיות היהודיות?

שר-הדתות ז. ורהפטיג:

1. העניין נמצא בסמכותו של משרד החינוך והרשויות לחינוך המקומיות, ועניין תשובתו של שר החינוך לשאלתה של השואל הנכבד בנדון, שניתנה ביום 28 ביולי 1967.

2. משרד הדתות פנה פעמים מספר לגורמים המכריעים והמליץ על קבלת הדרשה למתן חינוך נפרד לבנות ולבנות מהעדה הדרונית.

32. שיקום ישיבות ובתי-כנסת בעיר העתיקה בירושלים

חבר-הכנסת ש. כהן-צידון שאל את שר הדתות ביום ג' בתמוז תשכ"ז (11 ביולי 1967):

1. האם קיבל כבוד השר מגופים שונים פניה לשקם ישיבות ובתי-כנסת בעיר העתיקה בירושלים?
2. מה הם שמות בתי-הכנסת והישיבות שאת שיקומם נדרש?
3. במידה שאין הפניות לשיקום מקומות קדושים מחייבות הוצאת כספים מאת הממשלה — האם מקום ששיקומו נדרש (בית כנסת או ישיבה). יימסר לאנשים המוסמכים (גבאים לשעבר של אותם מקומות) לקבלו לשם שיקומו והפעלתו?

שר-הדתות ז. ורהפטיג:

1. קיבלתי פניות של 35 בתי-כנסת וישיבות בעיר העתיקה לשיקום מוסדותיהם.
2. המוסדות הם: 1) ישיבת פורת יוסף. 2) בית מאיר, בתי מחסה. 3) אהל אברהם, בתי מחסה. 4) תל-

5. אם כבר נעשתה ביקורת כנ"ל — מתבקש כבוד השר לפרט איוו פעולות מומנו על-ידי הכספים שהוכנסו מדמי הכניסה הנ"ל?

6. מהו הסכום של דמי הכניסה הנ"ל שנגבה מיום שחרור הר-הבית?

שר-הדתות ז. ורהפטיג:

1. כל תושב או תייר, יהודי או לא-יהודי, הרוצים לעלות לרחבת הר-הבית, יכולים לעשות זאת ללא כל הגבלה; אפשר גם לעלות להר-הבית — אף ללא כל תשלום.

2. אנג, ענייני ההסדרים לגישה חופשית לרחבת הר-הבית הם נושא לדיון בבית-המשפט העליון, בבג"צ מס' 223/67.

3 — 6. לאור הנ"ל אין מקום לתשובה על יתר השאלות.

היו"ר ט. סנהדראי:

שאלה נוספת לחבר-הכנסת כהן-צידון.

שלמה כהן-צידון (גח"ל):

האם ביקורת על כספים הנגבים מאת המבקרים על הר-הבית על-ידי הווקף המוסלמי, אף זה הובא לפני בית-המשפט הגבוה לצדק? והאם בכלל מוסמך בית-המשפט הגבוה לצדק לדון בשאלות ששאלתי את כבודו, אם נעשתה ביקורת, ומהו הסכום שנגבה?

שר-הדתות ז. ורהפטיג:

כל אדם זכאי לפנות לבית-המשפט הגבוה לצדק בתביעה. מה יעשה בית-המשפט הגבוה לצדק, אם יהיה סביר שזה לא בסמכותו או כן — על כך נדע כאשר ידון בעניין.

36. **חליצה לאלמנות שבעליהן נפלו במלחמת ששת הימים**

חבר-הכנסת ש. כהן-צידון שאל את שר הדתות ביום כ"ו בתשרי תשכ"ח (30 באוקטובר 1967):

בגליון ערב חג הסוכות שנה זו (18 באוקטובר 1967) נתפרסמה כתבה ארוכה על אודות גורל הנשים הצעירות שנתאלמו כתוצאה מנפילת בעליהן במלחמת ששת הימים, בטרם נולד להם בן או בת. הכתבה מציגת שאין נשים צעירות אלה יכולות להתחתן בלעדי קבלת חליצה, וכי קרו מקרים שנשים אלה היו קרובן סחטנות מטעם החייב לחלוץ.

כבוד השר מתבקש להשיבני:

1. הנכון הדבר שישנן אלמנות מלחמת ששת הימים המתקשות להשיג את החליצה כתוצאה מדרישות כספיות של החייב לחלוץ, ובמקרה שהנו קטין יהא עליהן לחכות שנים רבות עד שתוכלנה להקים בית בישראל במקום בו תן ההרש, וכי תוצאה מנפילת בעליהן המנוחים שנפלו כגי-בורים בקרב?

2. מה מספר האלמנות אשר פנו לבית הדין הרבני כדי לקבל את החליצה ושטרם קיבלו את החליצה בגלל קשיים שונים?

3. הבלעדי קבלת החליצה יהיו נדונות נשים אלה לחיי אלמנות נצחית ותישלל מהן האפשרות להקים בית בישראל?

לשאלות 2 — 7: לאור תשובתי לשאלה הראשונה, מובנות מאליהן התשובות לכל יתר השאלות שבשאלתה.

34. **רשות כניסה למבקרים ישראלים במסגד עומר ואל-אקצה**

חבר-הכנסת ג. כהן שאל את שר הדתות ביום י"א בתמוז תשכ"ז (19 ביולי 1967):

מבקרים ישראלים שמבקשים לבקר במסגד עומר ואל-אקצה נתקלים בסירוב השומר לתת להם רשות כניסה. השומר מנמק את סירובו בהוראה מפורשת של משרד הדתות האוסרת על יהודים ישראלים להיכנס למסגד ומותירה את זכות הביקור לאזרחים ישראלים שאינם יהודים ולתיירים מחוץ-לארץ.

אבקש את כבוד השר להשיבני:

1. האם עובדות אלה ידועות לשר?
2. האם אמנם נתן משרד הדתות הוראות כאלה?
3. אם כן — מה הן הסיבות למתן הוראות אלה?

שר-הדתות ז. ורהפטיג:

לשאלה 1: מבקרים ישראלים אינם נתקלים בסירוב השומר לתת להם רשות כניסה למסגד אל-אקצה.

לשאלה 2: משרד הדתות לא נתן שום הוראה מפורשת או לא מפורשת בעניין זה.

לשאלה 3: ראה תשובתי מס' 1 ו-2.

35. **הסדרים לגישה חופשית להר-הבית**

חבר-הכנסת ש. כהן-צידון שאל את שר הדתות ביום כ"ו בתשרי תשכ"ח (30 באוקטובר 1967):

בחלק המזרחי של ירושלים, בירת ישראל, נמצאים שני מסגדים: מסגד עומר ומסגד אל-אקצה — ושניהם ידועים כמקומות קדושים למוסלמים. בין שני המסגדים נמצאת רחבה, הידועה בשם הר-הבית, לעם היהודי, ובשם "חרם אל-שריף" — למוסלמים. באחד הבניינים שבשטח הר-הבית (דהיינו הרחבה שמסביב ובין שני המסגדים) נמצאת תחנת משטרת ישראל. תושב או תייר המסיירים בתוך חומות ירושלים והרוצים לגשת לרחבה או סביב הרחבה הנ"ל, נדרשים לשלם לגוף הקורא לעצמו וווקף מוסלמי לידה, דבר המאשר שלא רק שני המסגדים שייכים לווקף המוסלמי, אלא גם כבישי הגישה והרחבה בין שני המסגדים וסביב לשני המסגדים.

כבוד השר מתבקש להשיבני:

1. הנכון הוא והחוקי הוא לדרוש מיהודי או אפילו לא-יהודי המבקש להיכנס לרחבה, או סביב לרחבה, או לתחת המשטרה, סך של לירה בעד גישה זו?
2. אם התשובה לשאלה 1 היא שלילית או שלילית בחלקה — מה הם הצעדים שינקוט כבוד השר כדי שיהודי או לא-יהודי המבקש לגשת לרחבה שבין המסגדים הנ"ל, או מסביב למסגדים הנ"ל, יוכל לעשות זאת ללא הגבלה?
3. אם טעונה גישה ליהודים להר-הבית היתר מה"ווקף המוסלמי" או תשלום לגוף זה או גוף אחר — מהי האסמכתה החוקית לכך?
4. לאור העובדה שרדבות המבקרים הספיקו להכניס לגוף הגובה את דמי הכניסה הנ"ל — האם ישנה ביקור רת ייעוד הכספים הנ"ל?

בות חרוטות כתובות עבריות המציינות את שמות הקבורים וכי).

גוכח נתאים בלתי נסבלים אלה, הפוגעים קשות ברגישי כל מי שערכי מסורת אבותינו יקרים לו — מתבקש כבוד השר להשיב על השאלות המובאות להלן:

1. באילו אמצעים מתכוון משרד הדתות לנקוט כדי להוציא את בית-העלמין הנ"ל מהזנחתו, לשפץ אותו ול-הדביק לו מראה ואופי אשר יבטאו בצורה מתאימה את תודעת החובה לכבד את המתים הקבורים שם?

2. מה ברצונו של משרד הדתות לעשות כדי להביא טיח הלכה למעשה את שמירת קדושת השטח הנ"ל ומניעת חילולו?

3. האם מוכן משרד הדתות לבדוק, אם מצויים קברי רים מתחת לפני הכביש שליד בית-העלמין הנ"ל?

4. מדוע תשומת לב הגורמים הרשמיים הנוגעים בדבר לא הופנתה עד כה לתיקון המצב הנ"ל?

שר-הדתות ז. ורהפטיג:

1. אני מסכים עם השואל בדבר הצורך לשקם את בית-העלמין העתיק הנמצא סמוך ליד אבשלום במורד הר-היהודים. באזור זה, אזור נחל קדרון, נתגלו שרידים של מערות וכוכי קברים המתייחסים לתקופת בית ראשון ושני. ישנן דעות שלמעשה בכל השטח כמעט עד לחומת העיר העתיקה מצויים קברים עתיקים.

אין בכך פלא, באשר מאז ימי קדם התקדש הר-היותים בקדושה יתירה במסורת ישראל והוא שימש כמקבורה מרכזי בארץ-ישראל.

2. אני תמים דעים עם חברי-הכנסת קלינגהופר בצורך לשקם חלק זה של בית-העלמין, אולם אין מלאכה זו יכולה להיעשות בזמן קצר. ההרס והחורבן שהותירו הירי-דנים בבית-העלמין המחולל בהר-היותים מצריכים עבודה שיקום יסודית רבת-היקף ותקציב גדול מאד.

3. משרד הדתות, בשיתוף עם מועצת בית-העלמין בירושלים, כבר עשה רבות לשיקום ראשוני של בית-העלמין, פיגוי ערימות העפר, האבנים, העשבים והפסולת. הכביש המוליך למלון נסגר ובימים הקרובים יגשו לחשיפת הקברים שמתחתיו.

נעשתה אף פעולה חשובה לאיתור הקברים, ובמקרים מסוימים הועמדו מצבות חדשות במקום אלו ההרוסים.

4. אני מקווה להביא בימים הקרובים בפני ועדת השרים לענייני מקומות קדושים חכנית מפורטת לשיקום בית-העלמין של הר-היותים, כולל אותו חלק עתיק שאליו מתכוון השואל. לכשתאושר התכנית על-ידי הגורמים המוסמכים, ייגש לביצוע עבודת שיקום בית-העלמין והשר-בית כבודו כבראשונה.

38. נחונים על נסיעות מטעם משרד

הדתות לחוץ-לארץ

חברי-הכנסת א. טיאר שאל את שר הדתות ביום י"ג בחשוון תשכ"ח (16 בנובמבר 1967):

אבקש את כבוד השר להשיבני:

1. מה מספר הנסיעות לחוץ-לארץ שנסעו בשנת

4. הנקטה יזמה כדי שיועדי דת ודין ימצאו דרך הלכתית לשחרר נשים, שנתאלמו מבלי שגולד להן בן או בת, מצורך החליצה?

5. הישנה דרך לאפשר לאלמנות הנ"ל — אם רצונן בכך — להתחתן בפני ערכאה המוכנה להתעלם מצורך החליצה?

6. אם התשובה לשאלה 5 היא שלילית — המוכן כבוד השר ליוזם חקיקה שתאפשר דבר המוזכר בשאלה 5 הנ"ל?

שר-הדתות ז. ורהפטיג:

א. לשאלות האינפורמטיביות 1 ו-2 תשובותי:

עד עכשיו הוגשו לבתי-הדין הרבניים בישראל שמונה בקשות בענין חליצה: שלוש — בבית-הדין תל-אביב; שלוש — בבית-הדין חיפה; אחת — בבית-הדין ירושלים; אחת — בבית-הדין פתח-תקוה. מאלה כבר סודרה חליצה לאלמנה אחת בבית-הדין תל-אביב, ואילו יתר התיקים טרם הובאו לדין. לפי המשוער לא יהיו כל קשיים לפתרון בעיותיהן. כידוע נקבעו בחוק שיפוט בתי-דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953, גם סנקציות נגד המסרבים לחלוץ.

ב. אשר לשאר סעיפי השאלתה — איני סבור שעלי להשיב על שאלות בהלכה ובחוק שהן מהמפורסמות וידועות יפה לשואל הנכבד, שהוא גם עורך-דין.

היו"ר ט. סנהדראי:

שאלה גוספת לחברי-הכנסת כהן-צידון.

שלמה כהן-צידון (גח"ל):

האם שם כבודו לב לכך שהשאלות 4 ו-6 מתייחסות לפעולה שעשייתה היא במסגרת מחלקה במשרד שכבודו. עומד בראשו, וכי מעולם לא שאלתי את כבודו חוות-דעת הלכתית?

שר-הדתות ז. ורהפטיג:

אני צריך לקרוא שוב את השאלות 4 ו-6. תשאל אותי לחוד. השבתי על כל השאלות.

שלמה כהן-צידון (גח"ל):

שאלתי אם יש יזמה חקיקתית.

שר-הדתות ז. ורהפטיג:

יזמה חקיקתית מתבטאת בהצעת חוק המונחת על שולחן הכנסת. אם אין הצעת חוק, משמע שאין יזמה כזאת.

37. שיקום בית-העלמין בהר-היותים

חברי-הכנסת י. ה. קלינגהופר שאל את שר הדתות ביום י"ט בחשוון תשכ"ח (22 בנובמבר 1967):

לרגלי הר-היותים, סמוך לאתרים הידועים כמערת יהושפט, יד אבשלום, מערת בני חזיר וקבר זכריה, משרד תרע בית-קברות יהודי עתיק יומין, השרוי במצב של הזנחה גמורה ואין מי שידאג לו. אין הוא מוקף גדר כלשהי. במספר מקומות, המצבות — ששורותיהן, או לוחותיהן הבודדים, מגיעים ממש עד הכביש — אינן מתבלטות עוד מעל פני האדמה, באופן שקשה להבחין בגניהן לבין הקרקע הסלעית באותו שטח (זאת למרות שברוב המצ-

חוברת ח', ישיבה רל"ב

— שאלות ותשובות (טיאר, ורהפטיג); הודעת יושב-ראש ועדת הכנסת (סנהדרא, אוניה); הצעות לסדר-היום (סנהדרא, גולדשטיין) —

תשכ"ז (26 בפברואר 1967) — עיין בתשובתי שניתנה ביום 14 במארס 1967 לשאלתה של חבר-הכנסת אורי אבנרי בעניין זה. לאחר תאריך זה היו מטעם משרד הדתות בשנת התקציב 1966/67 שתי נסיעות, ובחודשים אפריל-ספטמבר 1967 שלוש נסיעות של עובדים ושליחים.

לשאלה 2: סכום ההוצאות הכולל לנסיעות אלו בשנת 1966/67 היה 1,412 לירות, ובחודשים אפריל-ספטמבר 1967 — 8,629 לירות.

התקציב 1966/67, וכן בחודשים אפריל — ספטמבר 1967, עובדי משרד הדתות או שליחים מטעם משרד הדתות? 2. מהו סכום ההוצאות הכולל שהוצא על נסיעות לחוץ-לארץ (לרבות כרטיסי נסיעה) בכל אחת מן התקופות הללו?

שר הדתות ז. ורהפטיג:

לשאלה 1: לגבי הנסיעות עד ליום ט"ז אדר א'

ג. הודעת יושב-ראש ועדת הכנסת

בישיבתה מיום י"ז בכסלו תשכ"ח, 19 בדצמבר 1967, החליטה להעביר לוועדת החוץ והביטחון את הצעת החוק של חבר-הכנסת קלינגהופר: חוק לתיקון פקודת הפיקוח על הבידואים.

היו"ר ט. סנהדרא:

הודעה ליושב-ראש ועדת הכנסת.

ברוך אוניה (יו"ר ועדת הכנסת):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה. ועדת הכנסת,

ד. הצעות לסדר-היום

1. הצורך בהגדלת הניכוי בשל ביטוח חיים בפקודת מס הכנסה

בעיה זו של ביטוח לעת זקנה אינה יורדת מסדר-היום של ציבור עצמאיים גדול במדינה. לפני זמן לא רב הוגש גם תזכיר נרחב בגדון לנציבות מס הכנסה, לשר האוצר ולוועדת הכספים של הכנסת, ועל התזכיר חתו: מים ארגונים של בעלי המקצועות החופשיים, כגון לשכת עורכי-הדין, ההסתדרות הרפואית, אגודת המהנדסים וה-ארכיטקטים, לשכת רואי-החשבון, הסתדרות רופאי-השיניים ואגודת השמאים, התובעים השוואת מצבם מבחינת ביטוח לעת זקנה לשל העובדים השכירים בעלי הכנסה שווה.

מהו ההבדל בין שכיר למפרנס עצמאי מבחינה חש-בה? מסתבר כי החוק רואה הוצאה מוכרת לצרכי מס הכנסה בכל סכום אשר המעסיק משלם בעד העובד לתג-מולן, לפיצויים או לקיצבה, וזה בהתאם להסכמים הקיימים בוציים הקיימים בין ארגון המעסיקים לבין ארגון העובדים. לרוב מסתכם הדבר ב-13% פסיק-משהו, שאותם משלם המעסיק, וזה בנוסף על הסכומים שהמעסיק מנכה לצורך זה מהכנסתו של העובד, הנעים בשיעור של 4% עד 5% והנחשבים אף הם כהוצאה מוכרת.

שונה העניין ביחס לעצמאיים. סעיף 45 לפקודת מס הכנסה קובע את הניכויים המותרים, המסתכמים לכל היותר ב-1,200 לירות לשנה, מהן 600 לירות לביטוח חיים של העצמאי וחיי אשתו בחברת ביטוח ולתשלום גמל, ויתר 600 הלירות מיועדות לביטוח מפני מחלה, לטיפול רפואי שלו ושל בני משפחתו, וכן תרומה למוסדות ולקרנות ציבוריות שעליהם יש אישור, ולביטוח לפי חוק הביטוח הלאומי. עד כאן סעיף החוק בתמציתו.

ראוי לזכור כי בעת התיקון הקודם של החוק, במארס 1957, עת הועמד הסכום על 1,200 לירות, עמד מדד יוקר המחיה על 261 נקודות. ואילו בדצמבר 1966 הגיע המדד, לפי החישוב החדש, ל-113.7 נקודות. פירוש הדבר שמדד יוקר המחיה עלה לגבי 1,200 הלירות בסך 850 לירות נוספות. יוצא איפוא שאילו הובא בחשבון המדד כשל-

היו"ר ט. סנהדרא:

אנחנו עובדים לסעיף כ"א של סדר-היום: הצעות לסדר-היום. ראשונה, הצעה לסדר-היום לחבר-הכנסת גולדשטיין: הצורך בהגדלת הניכוי בשל ביטוח חיים בפקודת מס הכנסה.

אחרן גולדשטיין (גח"ל):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה. הבעיה שרצוני להעלות עכשיו על סדר-היום נוגעת לציבור של עצמאיים, המונה מאות אלפי מפרנסים. המטרה היא לעזור — ואולי אף לדרבן — ציבור גדול זה לבטח את עצמו לעת זקנה באמצעות קופות גמל וביטוח חיים. המדובר בסוחרים, בתעשיינים, בקבלנים, בבעלי-מלאכה, באנשי המקצועות החופשיים שאינם שכירים. המשבר שפקד את המשק הישראלי בשנתיים האחרונות, ואשר עדיין לא התגברנו עליו, חשף את חולשתו של ציבור זה, ובעיקר של אלו מקרבו הנכשלים בעסקיהם.

המשבר פגע באלפי עצמאיים שעבדו כל ימי חייהם ולא אופשר להם — כפי שאופשר הדבר לשכירים — להבטיח את עצמם לעת זקנה. לכן בהגיעם לגיל הפרישה, אין עומדים לרשותם כל אמצעי קיום, לא פנסיה ואף לא חסכונות או ביטוח. וכאשר קורה שהמפרנס נפטר עוד לפני הגיעו לגיל הפרישה, מתברר תכופות כי לא רק שלא השאיר אמצעי קיום למשפחתו, אלא שהמשפחה נשארה עמוסת חובות הרובצים על עסקו של המפרנס המנוח, ועתה מוטל עליה לשלם.

מוסד ארגוני, שאני קרוב אליו, עמד מכבר על בעיה חמורה זו והקים קרן לביטוח הדדי, שבמקרה של פטירת המפרנס מקבלת משפחתו עם פטירתו סכום של 7,500 לירות. לכאורה, סכום קטן מאד, לפי ערך הכסף של היום. אולם, תכופות קרה שזהו הסכום היחיד העומד לרשות המשפחה עם פטירת נותן לחמה. ידוע לי על קיומן של קרנות מסוג זה גם בארגונים דומים אחרים, שלמעשה אינן פותרות את הבעיה.

הגני פונה לשר האוצר שיתן ידו לחיקון שאני מציע, לטובת העצמאיים בתחום שהזכרתי, ומבקש דיון על העניין במליאת הכנסת. תודה.

היו"ר ט. סנהדראי :

רשות הדיבור לשר האוצר.

שר־האוצר פ. ספיר :

כבוד היושבת־ראש, כנסת נכבדה. אני רוצה להעיר הערה כללית. אמנם, יהיה דיון ממצה, אני מקווה, בעת הדיון על התקציב. אבל אני חייב להקדים ולומר כבר היום, שבועיים לפני כן, שיש לי הרגשה שהגולמוס שתקף אותנו בעניין הקטנת מיסים, פטור ממיסים והנחות מיסים אינו עומד בשום יחס למצבנו, לצרכים הבטחוניים בראש וראשונה, וגם לצרכים האחרים.

שנית, אני רוצה להגיד — אולי עקב הרושם של פגיונות עם יהדות העולם — שהדבר אינו עומד גם בשום יחס לפגיונות ולתביעות שיש לנו — ושוב, מוצדקות — ליהדות העולם. אנתוני חייבים לחשוב מחשבה נוספת מסביב לעניין הזה של המיסים. ועכשיו לעצם העניין.

חברי־הכנסת גולדשטיין הביא לפני הכנסת את הטענה שההקלות הניתנות היום במסגרת מס הכנסה לחוסכים בביטוח חיים ובקופות גמל, אינן מספיקות ויש להגדילן. רצוני להעלות את השיקולים הכוללים הקשורים בשאלה נכבדה זו, כדי שתצטייר לפניכם התמונה כולה, על כל השלכותיה.

רצוני להדגיש שההקלות הקיימות, למרות העובדה שנקבעו עוד בשנת 1957 ומאז לא הוגדלו, אינן צנועות כל עיקר, ויש עדיין ציבור רחב מאד הרחוק ממיצוי ההקלות הקיימות. אינני רוצה להתייחס לדברים שיש בהם משום הגזמה, המתארים איך האנשים הפכו להיות מחוסרי ריחם. לפעמים ההגזמה מקלקלת את התמונה האמיתית.

לפי סעיף 47 לפקודת מס הכנסה, רשאי מפרנס עצמאי ושכיר שאין המעביד מפרש בשבילו לקופת גמל או לקציבה, לנכות מהכנסתו החייבת במס 5%, אך לא יותר מ־600 ל"י לשנה, ככספים שהוא משלם לשם רכישת ביטוח חיים או ביטוח גמלה. הקלה זו לגבי תשלומים לביטוח חיים ולקופת גמל לקציבה מחזירה לחוסך בערך 35% — 50% מן ההוצאה, בהתאם לשיעור השולי שהאיש חייב בו. כלומר, מי שמרוויח, למשל, 1,000 לירות לחודש והוא חוסך מדי חודש 5% מהכנסתו — שהם 50 ל"י לחודש או 600 ל"י לשנה — מקבל מן המדינה בחזרה, באמצעות גיבוי מן הכנסה החייבת במס, כ־20 ל"י לחודש או כ־240 ל"י לשנה.

מלבד זאת, אם אותו אדם מפרש לביטוח או לקופת הגמל סכום נוסף של 600 ל"י לשנה — 50 ל"י לחודש —, הוא זכאי לפי סעיף 45 לפקודת מס הכנסה לזיכוי של 25% מן המס שהוא חייב בו, כלומר לסך 150 ל"י לשנה. פירוש הדבר, שאדם אשר הכנסתו היא 1,000 ל"י לחודש ואשר חוסך 100 ל"י, כלומר 10% מהכנסתו, מחזירה לו קופת המדינה סכום של בערך 35 ל"י לחודש. במילים אחרות: הוא מפרש בעצמו רק 62 ל"י והמדינה משלימה זאת עד 100 ל"י. זהו עידוד נכבד מאד.

נדמה לי, כי חברי הכנסת יסכימו אתי שלגבי אדם שהכנסתו החודשית היא בגבולות 1,000 ל"י, חסכון של

עצמו, חייב היה הסכום של 1,200 ל"י, שהוקצב בזמנו למטרות שהזכרתי, להגיע כיום ל־2,050 לירות. השארת הסכום בשיעורו משנת 1957 גרמה עוול חמור לציבור הגדול של העצמאיים שקופחו מבחינה זו לעומת השכירים במדינה.

קרוב לוודאי שתקנה זו ירשנו עוד מימי המנדט, בלי להביא בחשבון את ההבדל ה"קטן": שבעל המקצוע החופשי דאז יכול היה להגיע למקסימום של 1,200 לירות, שערך אז הגיע ל־6,000 דולר, כהוצאה מוכרת לצורך מס הכנסה לאותן המטרות שהוא מוציא כיום 600 לירות. כיום נוצר מצב שההפרש בין הסכומים הנחשבים להוצאה מוכרת שניתן להפריש לצרכי תגמוליו של השכיר, עולה תכופות פי שלושה עד חמישה, ולעתים אף הרבה יותר, על מה שיכול להפריש העצמאי בתנאים דומים. הכל תלוי, כפי שהסברתי, בהכנסתו של העובד. ואילו הסכום המירבי המותר בגיבוי לעצמאי הועמד על 600 ל"י.

אני יודע כי הבעיה הזאת מעסיקה כיום גם את נציגות מס הכנסה, את משרד האוצר ואת המפקח על הכספים. כולם מכירים בעוול הנעשה לציבור העצמאיים במדינה. אבל אין להם אומץ־הלב לתקן עיוותים משוערים אלה הפוגעים בצורה קשה בציבור כל גדול של אזרחים בשנותיים האחרונות נתקלת אישית באזרחים היושבים בארץ קרוב ליובל שנים, ואשר עבדו קשה במשך כל הזמן, רובם כעצמאיים, והתפרנסו בכבוד, ולבסוף הגיעו עד כיכר לחם. וזאת משום שאין עומדת לזכותם שום קרן שתוכל להקציב להם אפילו מאתיים או שלוש מאות ל"י רות לחודש מחמתיתם לאחר שהגיעו לגיל הפרישה.

חברי כנסת נכבדים. התעככתי פה על ההוצאה המוכרת של 600 ל"י לצרכי הביטוח של העצמאי, בלי לנגוע כלל ב־600 הלירות המותרות לצרכי טיפול רפואי של העצמאי ושל בני משפחתו, לביטוח מפני מחלה, תרומות לקרנות שונות ותשלום לביטוח לאומי. גם סכום זה אינו עומד בשום יחס להוצאה הממשית למטרות אלו. וכשאני מבקש דיון על בעיית הביטוח לעת זקנה, יימצאו בוודאי חברי כנסת שיענו גם בבעיית הביטוח מפני מחלה וכל היתר. אולם, אותי מעניינת בעיקר הבעיה הראשונה, בה אני רואה בעיה אנושית וחברתית ראשונה במעלה, אשר פתרונה יאפשר לעצמאיים לבטח את עצמם לתקופת פרישה, ואת משפחותיהם למקרה אסון למפרנס.

דווקא היום, כפי שהדגשתי, לאור המצב הקיים במדינת ישראל, מהלכים אנשים אלה שהגיעו לגיל פרישה בחוסר כל, מלאי מרירות על החברה הישראלית ואף על המדינה שלא איפשרה להם — אולי משום שלא הכריזו אותם — לדאוג לעצמם ולמשפחתם למועד הגיעם לגיל זקנה. אני יודע שגם אם ייחנה ציבור זה מכל ההקלות הללו, יעברו שנים עד שרובו המכריע יכיר בחובה לבטח את עצמו, ויהיו רבים אשר יולולו בחובתם כלפי עצמם, כלפי משפחתם וכלפי החברה הישראלית כולה. אולם, אנו כחברה מתקדמת, וכל עוד אין קיים ביטוח חובה של כל האוכלוסייה, חייבים לעודד בצורה הגמורה ביותר את ציבור העצמאיים לבטח את עצמם לעת זקנה.

עם כל מצבו הקשה של תקציב המדינה יש לעשות מאמץ כדי לתקן במקצת את העוול המשווע הזה, ואין לשכוח שיהיה לכך גם אספקט חיובי מבחינת החסכון הלאומי.

חיים, אשר בסופו של דבר רובצת על כלל משלמי המי-סים.

משוכנע אני, כפי שאמרת, שגם כיום אנו נותנים תמיכה נכבדה לחסכון ולקופות הגמל של העצמאיים, ובכל זאת אין אני רוצה להתחמק מן הצורך בדיון יסודי ומקיף על נושא זה. ואמנם תהיה לנו הזדמנות קרובה — בעת הדיון על תיקוני מס הכנסה — לדון גם בשאלות הקשורות בבניה זו.

אני רוצה לבקש את חברי הכנסת גולדשטיין וחברי כנסת אחרים לשבת אתנו, בשיחה לא-רשמית, ולברר את הבעיה יחד עם מומחי מס ההכנסה, וכן לראות את המספרים. תהיה להם הזדמנות גם אחר-כך, מעל במת הכנסת ובוועדת הכספים, להציע את התיקונים המתאימים.

אני מציע ששינוי נסכים שהעניין יישאר פתוח עד לאחר גמר הדיון על חוק מס הכנסה.

אהרן גולדשטיין (גח"ל) :

אינני מוכן שעניין זה יוסר מסדר-היום. הואיל ואני מאמין בכנות דבריו של שר האוצר, אני מסכים שלא תתקיים היום הצבעה בעניין זה ושנחזור לדון בו בעת הדיון על הצעות לתיקון חוק מס הכנסה.

הי"ר ט. סנהדראי :

אני מבנה שיש הסכמה בין בעל ההצעה והשר לדרחות את ההצעה, ועל כן אינני רואה אפשרות להמשיך ולדון בעניין זה.

אורי אבנרי (העולם הזה—כוח חדש) :

אני חושב שזהו נוהג שיש להתנגד לו בחריפות.

אליעזר שוסטק (המרכז החופשי) :

אני מבקש את רשות הדיבור לסדר.

הי"ר ט. סנהדראי :

אני בכל זאת טוענת, שאם יש הסכמה הדדית בין המציע והמשיב, אפשר להמתין זמן מסוים עד לעריכת ההצבעה.

אליעזר שוסטק (המרכז החופשי) :

אני רוצה להציע להעביר את הבעיה הזאת לוועדה. אחר-כך תחליט הכנסת לערוך הצבעה על דיון. חברי הכנסת גולדשטיין הציע דיון, ואילו אני רוצה להציע להעביר את הנושא לוועדה.

הי"ר ט. סנהדראי :

אילו הציע השר להסיר את הנושא מסדר-היום, היה ברשותך להציע להעבירו לוועדה. אבל היות והוא לא הציע להסיר את הנושא מסדר-היום אלא לדחות את המשך הדיון, יש לי רושם שאין אנו צריכים להמשיך כעת בדיון.

אליעזר שוסטק (המרכז החופשי) :

השר לא הסכים לדיון, כלומר — הציע להסיר את ההצעה מסדר-היום.

הי"ר ט. סנהדראי :

אבל המציע הסכים לקבל את הצעת השר.

אליעזר שוסטק (המרכז החופשי) :

אני רוצה להבהיר את דברי השר כפי שהבנתי או-הם. השר אמר, בתשובה להצעת חברי הכנסת גולדשטיין,

100 ל"י לחודש לביטוח ולגמלה כרוך במאמץ רב, ולגבי אדם זה איפוא הגדלת הסכום המותר לניכוי או לזיכוי — אותה מבקש חברי הכנסת גולדשטיין — לא תסייע להגדיל את הפרשותיו לחסכון.

מי שהכנסתו, נניח, 1,500 ל"י לחודש, ייהנה יותר מן הניכוי ממס גם לפי המתכונת הנוכחית, היות והוא משלם מס שולי גבוה יותר. על חסכון של 100 ל"י לחודש, שלגביו הם כ-7% מן ההכנסה, יוחזרו לו, על-ידי ניכוי וזיכוי מס, 39 ל"י בערך, שהן קרוב ל-40% — תמריץ שגם חברי הכנסת גולדשטיין יודה שאין הוא מבוטל כל עיקר. ניתן להניח שגם אדם המרוויח 1,500 ל"י לחודש אינו מוכן לחסוך לביטוח חיים ולגמלה יותר מ-7% מהכנסתו, אלא אם כן יחזיר לו אגף מס ההכנסה את כל הכסף. מדוע לא?

מתוך הדוגמות הנ"ל רואים שההקלה הניתנת כבר כיום לחוסך — הקלה הנאמדת ב-25%-40% מסכום החסכון הכולל — מאפשרת לבעל הכנסה בינונית, המקדיש לחסכון למטרת ביטוח חיים עד 7% מהכנסתו, ליהנות ממלוא ההקלות שהחוק קובע אותן כיום. אם יש כאלה שפעם היה להם כסף ועכשיו הם מחוסרי לחם, מדוע — חברי הכנסת גולדשטיין — הם לא דאגו ליום כזה? הם יכלו לחסוך במסגרת ביטוח חיים או באחת מקופות הגמל, ולא היו עכשיו מחוסרי לחם. אם נכונה התמונה כפי שתיארת אותה, הרי הם בעיקר האשמים ולא המדינה. הלואי ונגיע לכך, ובכך אני שותף לשאיפותיהן של חברות הביטוח ושל קופות הגמל לעצמאיים, שמרבית המפרנסים העצמאיים בעלי הכנסה עד 1,500 ל"י לחודש ימצאו את ההקלות וההנחות העומדות לרשותם כיום ויחסכו אחוים ניכרים אלה מהכנסתם בתשלומים לביטוח חיים ולקופות גמל.

הגדלת הסכומים המותרים לניכוי או שלגביהם ניתן זיכוי, כפי הצעתו של חברי הכנסת גולדשטיין, תסייע בעיקר לבעלי הכנסות מעל ל-1,500 ל"י לחודש, ומה גם שלאור סולם המס עולה חלקו של המס בחסכון ככל שעולה ההכנסה. לגבי המשאלה לאפשר לעצמאיים להפריש סכומים פטורים ממס לגבי העבר, שוב הכוונה בוודאי לא למפרנס בעל ההכנסה הקטנה והבינונית שממילא לא יוכל להפריש באופן שוטף יותר מן 7%-10% מהכנסתו כחסכון. מכל מקום, וציניתי זאת כמה פעמים, עניינים אלה נמצאים בבדיקה מתמדת במשרד האוצר. אילו היינו עושים את רצון כולם, אינני יודע מה היה נשאר בצד ההכנסה של התקציב, הגדל והולך, ולא דווקא לצרכים בטוחניים, גם לשירותים אחרים. גם הצרכים הבטוחניים הם למען כל המדינה וכל התושבים.

הממשלה עושה למען החוסכים לביטוח חיים פעולה חשובה נוספת, והיא — הבטחת ההצמדה וריבית גבוהה יחסית של 6% על כספי המבטוחים למשך שנים רבות. הממשלה לוקחת על עצמה בכך עול כספי כבד מתוך דאגה למבטוח והכנות לסיע לו על-ידי הבטחת ערך חסכוניותו. אותה קופת גמל של המבטוח מבקשת אחר-כך הלוואה למטרות חשובות של מפעלה, או של מפעל שקיפת הגמל משקיעה בו את כספיה, והיא מבקשת שהלוואה זו לא תהיה צמודה. גם חברי הכנסת גולדשטיין היה בין אלה שתבעו לפטור את בעלי המשכנתאות מהצמדה. אל לנו להקל ראש בהתחייבות כספית זו ובשער הריבית הגבוה, שגם בהם יש משום תמיכה נוספת לחוסך לביטוח

אליעזר שוסטק (המרכז החופשי):

הערה אחת לגבי התקדימים. בתקדימים שהיו לא היתה שום הצעה להעביר לוועדה. היתה רק הצעה של המציע והשר הציע לדחות את ההצבעה. זאת אומרת, השר אומר שהוא מציע רק לדחות את ההצבעה על עצם הדיון, והמציע הסכים לכך. לא היתה שום הצעה להעביר לוועדה.

היו"ר ט. סנהדראי:

אם נחליט לחזור להצבעה זו, לפני ההצבעה תקבל רשות הדיבור להצעתך.

2. בדיקת הכדאיות של התפלת מי ים

אני יכול להבין שארץ כבווית או כסעודיה, שאין לה מים לשתייה, ויש לה הרבה נפט, יכולה להרשות לעצמה לבנות מיתקן כזה, ואמנם בנתה סעודיה מיתקן של 24 מיליון מטר מעוקב, ואילו המיתקן הגדול היחידי, של 178 מיליון מטר מעוקב, נמצא בקליפורניה. שם מנסים את הדבר. נשאלת השאלה: האם צריכים אנו להיות הראשונים, בפ"ט לאחור שביצענו כמה תכניות של איגום ולא הועילה ההשקעה של הרבה מיליוני לירות והמים מחלחלים. יש גם טוענים, שאנחנו מגדלים גידולים במאות מיליוני מטר מעוקב מים במקומות שלא כדאי שדווקא שם נגדל אותם, אלא אפשר היה לעשות זאת במקום שיש מים זולים יותר וביתר שפע. כי אמנם יש לנו ממוצע משוכלל של מחיר המים, כלומר המים היקרים והזולים גם יחד, אך יש גופים שמוציאים מים בצורה יקרה ויש גופים שמוציאים מים בצורה זולה. לגבי כל מקור ומקור המחיר נע מ-3 עד 3.5 אגורות, ויש מקומות שהמחיר נע שם מ-35 ועד 50 אגורות למטר מעוקב מים. זאת אומרת, איננו יכולים להרשות לעצמנו לגדל גידולים חקלאיים במחיר של 40 עד 45 אגורות למטר מעוקב.

לפי המספרים שקיבלתי, 560 מיליון מטר מעוקב מים עולים לנו בין 3 ל-3.5 אגורות למטר מעוקב; 113 מיליון מטר מעוקב מים עולים לנו בין 35 ל-50 אגורות למטר מעוקב; השאר, כ-550 מיליון מטר מעוקב מים, עולים לנו בממוצע בין 15 ל-18 אגורות למטר מעוקב. זאת אומרת, כל מה שאנחנו רוצים לעשות במיתקן הדו-תכליתי — שיספק לנו חשמל, פחות או יותר, במחיר הקו"ד, כלומר במחיר שזה עולה כיום לחברת החשמל, אך את הסכום הגדול שהושקע לא חישובו בריבית סבירה, אלא חישובו אותן בריבית של 1.6%, ואיפה משיגים כיום כסף בריבית של 1.6% על ההוצאות הקבועות? ואם אתה "קופץ" ל-6% על ההוצאות הקבועות, משתנה החישוב כולו, מחיר המים עולה, ואתה מגיע ל-60 אגורות למטר מעוקב מי התפלה.

במצב זה אני שואל את עצמי: לאן אנחנו הולכים? אומרים לי: חייב אדם להיות נכון לשעת צרה. אינך יודע מה עלול לקרות. ניסיתי לבדוק את הנתונים הסטטיסטיים ומצאתי דבר מעניין מאד: במשך שש-עשרה שנים, מתוך שלושים השנים האחרונות, חיינו ממי גשמים שכמותם היתה קטנה מן הדרוש או מקבילה פחות או יותר לכמות שצרכנו, ובמשך ארבע-עשרה שנים עלתה כמות מי הגשמים במידה רבה על מה שצרכנו. זאת אומרת, אין סכנה מיידית. אומרים לי שיש גורמים שונים. מטעמים

שאינן הוא מסכים עכשיו לדיון, והוא נתן לו עצה טובה, שהיות ובקרבך יובא התקציב, היות וישנה ועדת הכספים ואולי ידונו על מס הכנסה, ויכל הוא יחד אתה להשתתף בדיון. אבל לגבי ההצעה שעמדה לסדר-היום לא הסכים השר לדיון. לכן אני מציע להעביר את הדיון לוועדה.

היו"ר ט. סנהדראי:

אני שומעת שהיו תקדימים כאלה, שאם יש הסכם הדדי, דוחים את ההצבעה. אם אינך מקבל את הדרך הזאת, אני מציעה לך לפנות לוועדת הפירושים. אם יתברר שצדקת, נחזור לעניין ביום ב' הבא.

היו"ר ט. סנהדראי:

אנחנו עוברים להצעה לסדר-היום של חבר-הכנסת אבניאל: בדיקת הכדאיות של התפלת מי ים. רשות הדיבור לחבר-הכנסת אבניאל.

בנימין אבניאל (גח"ל):

כבוד היושבת-ראש, כנסת נכבדה. רצוני להביא לפני הבית שאלה נכבדה ביותר, היא שאלת ההשקעה של 220 מיליון דולר בקירוב, 187 מיליון דולר במיתקן דו-תכליתי ליצירת 120 מיליון מטר מעוקב מים, והשאר חשמל, ועוד כ-30 מיליון דולר להתקנת דרכי הובלה, גם של החשמל וגם של המים. ביחד זה נותן סכום של 217 מיליון דולר בערך, סכום שהוא השקעה גדולה ביותר בשביל ארץ דלת אמצעים ובעלת צרכים גדולים כארצנו, ולכן הבעיה תמורה גם מבחינת איו לי מיצרי וגם מבחינת איו לי מיוצרי, כלומר גם אם נחליט לא לעשות וגם אם נחליט לעשות. כי ארצנו, לצערנו, איננה משופעת במים יתר על המידה. ההערכה כיום היא שהפוטנציאל הוא 1.5 מיליארד מטר מעוקב מים, בעוד שהצריכה היא כ-1.25 עד 1.3 מיליארד מטר מעוקב מים. כלומר, כבר כיום משתמשים אנו, בקירוב, ב-90% מפוטנציאל המים, ולעתים יש אפילו שאיבת יתר של 100–105 מיליון מטר מעוקב בשנים שחונות, והמצב באמת מעורר דאגה ומצריך תשומת-לב. אך לי הרושם, שכשם שלא טוב לפעול בפזיזות יתר, כך לא טוב לפסוח על שני הסעיפים במשך שלוש-ארבע שנים ולגרוע לסחבת, עד כדי כך — כפי שסופר לי — שהשוותי הגדול, שצריך להשקיע הרבה מאד כספים בעניין ארצות-הברית, עלול לומר: אף אחם אינכם מעוניינים בדבר. לכן אין אני קובע שצריך לומר "כן", אבל מה שאני קובע הוא, שלא צריך במשך שלוש שנים להיות בבחינת הן ולא ודפאי בדיה, ובפרט כאשר מתבוננים ורואים שעשוינו כמה חישובים מוטעים ושיקולים מוטעים. פעם חשבנו — כך אמרו המומחים שלנו — שיש לנו פוטנציאל של מים בשיעור של 3 מיליארד ו-200 מיליון מטר מעוקב. אחר-כך הפחיתו את הערכתם ואמרו שיש רק 2.4 מיליארד מטר מעוקב. עכשיו אומרים: 1.5 מיליארד, ואולי גדולי המומחים בישראל בענייני מים. זאת אומרת, יש כאן משוה שיש אתה יודע היכן אתה נמצא. וכאשר אני עושה את חישוב ההשקעה, בריבית שפחות או יותר מתקבלת על הדעת לגבי השקעה, אני מגיע — וזה אני רחום וחונן — למחיר של 40 עד 45 אגורות שיעלה לנו מטר מעוקב מים. אתם מבינים ש-40 עד 45 אגורות למטר מעוקב מים, אין זה מחיר כלכלי שאפשר לגדל בו גידולים.

שיתקיים כאן ביור, ואם לאו, שיועבר העניין לוועדת הכלכלה של הכנסת כדי שגם היא תהיה בתוך העניינים, ואולי תטה שכם גם היא ותישא באחריות לקבלת החלטה חד-משמעית ולא יושעה עוד העניין בלי הן ובלי לאו. זה דאי המצב הגרוע ביותר וראינו זאת בעניין הצ'רטרס.

אני מקווה שכבוד ראש הממשלה יסכים שהכנסת תטה שכם לשאת באחריות על מנת לבדוק את העניין יחד אתו.

הי"ד ט. סנהדראי:

רשות הדיבור לראש הממשלה.

ראש-הממשלה ל. אשכול:

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה. בעצם קשה לך-עת מה בדיוק רוצה חבר-הכנסת אבניאל. הוא רוצה להז-היר מפני הליכה פזיזה. מצד אחד הוא רוצה שלא ניצור חליה רושם שאין אנו זקוקים למים. אבל הוא תיאר את העניין כך שברור בהחלט שאין צורך בהתפלת מים. עכ-שיו בשום אופן לא אדע למצוא פה את דרכי. שהדאגה היא דאגה — ברור. שהוא קרא כמה תוככים של הוועדות שלנו — גם כן ברור, ואין זה חטא. ובכל זאת, ה"תרחי" דסתר"י שבדברים מפריע במקצת.

ובכן, מה לעשות? כן או לא? הוא מציע שוועדה מוועדות הכנסת תדון בנושא. קשה להניח שבוועדה כזו או בכנסת כולה יושבים גאוני הגאונים שבין המומחים לעניינים אלה שהם אדירי ההחלטה, ואילו בוועדות המק-צועיות שדנו בכך יושבים אנשים שאינם מסוגלים להח-ליט. דומני, לעניין זה לא חזיקה העובדה שהטיפול בנושא נמשך כמה שנים ושכמה ועדות טיפלו בכך. אני שייך למחייבי הוועדות, אבל במשרדים השונים ובאוצר יש "אומרי לאו" בכמה דברים. מוטב שייבדקו הדברים יפה יפה. אחרי הכל כבר קרה ששני דברים וכעבור כמה שנים נתגלה שיש כאן טעות, שם טעות, וכך יהיה גם להבא, ככל שנקפיד על בדיקת הדברים.

הנושא הועלה לראשונה בפגישתי עם נשיא ארצות-הברית ביוני 1964. התלהבתי מאד מן הרעיון ותמכתי בו, כשם שגם היום אני תומך בעניין, בתנאים מסויימים כמו-בן. נכון שפעם נאמר שיש בארץ ארבעה מיליארד מטר מעוקב מים, יחד עם כל מי הירדן והירמוק. נכון שלאחר מכן נאמר שהחשבה קטנה יותר, ואמנם פחתה הכמות, אם כי יש מי שאיננו מודה בכך.

אף אני רוצה לגלות בקיאות בנושא ולומר שלעיתים יש ואתה קודח בארות ומוצא מים, וכעבור זמן-מה מת-ברר לך שהמים שמצאת היו מבארות קדומות. לו באתי לספר את דברי ימי חבתי, "מקורות" וגילויי המים ביש-ראל למן היום הראשון, הייתם שומעים קריוזים מעניי-נים מאד.

בעקבות פגישה זו שהיתה לי עם נשיא ארצות-הב-רית, נתפרסמה גם הודעה רשמית על שיתוף-פעולה אמ-ריקני-ישראלי — ואני החשבתי גם זאת — בתחום התפ-לת מי ים. הוקמה ועדה משותפת אמריקנית-ישראלית שהגישה סקר מוקדם בתחילת 1965. אוכל להבטיחכם שבוועדה זאת יושבים אנשים יהודים טעמים של מים. בסקר הוצע להקים מיתקן דו-תכליתי, באותם נתונים כפי שציין חבר-הכנסת אבניאל. היתה ועדה ישראלית שבדקה

בטחוניים צריך להושיב אנשים על הקרקע במקומות שו-נים, וזה הגיוני מאד, ובמקומות אלה אין מים. אני שואל איפוא את עצמי: מה טעם לגדל גידולים יקרים כאשר מחיר מטר מעוקב מים הוא 40–50 אגורות? הרי הגידו-לים הללו לא יהיו גרטיבליים, ואי-אפשר יהיה לייצא. וכי לא מוטב לבנות ישובים אלו על בסיס כלכלי אחר?

ראיתי מחקר כלכלי של משרד החקלאות, הטוען שתוך שש-שבע השנים הבאות נוכל לייצר תוצרת חקל-אית בכמות העולה על הדרוש לנו אפילו ליצוא. זאת אומרת, גם פה הבעיה אינה לוהצת. הבעיה הלוהצת היא לדאוג לא לשנים שיהיה ממוצע מספיק של מים, אלא לשנים שחונות, והיו שנים כאלה, שקיבלנו 750 מיליון מטר מעוקב מים בעוד שאנו צורכים כיום 1,250 מיליון מטר מעוקב והחישוב הוא שבשנות התשעים נגיע לצרי-כה של 1.5 מיליארד מטר מעוקב. זה נכון, אבל במקרה כזה אפשר יהיה לנצל צורות אחרות. תכנית החומש של תה"ל, אשר אינני בטוח אם נבדקה די הצורך, מדברת על 280 מיליון מטר מעוקב מים בהשקעה של 100 מיליון לירות לשנה במשך חמש שנים. הרי זה זול לאין ערוך יו-תה, ומחיר המים הממוצע יגיע ל-18 אגורות למטר מעו-קב. יש גם דרך לקנות 120 מיליון מטר מעוקב מים אם נעביר גידולים חקלאיים משטח יקר לשטח זול יותר של מים. יש דרכים לקימוץ גם בצורות אחרות. יש טוענים שאנחנו מבזבזים כ-200 מיליון מטר מעוקב מים ללא צורך, ואילו השקענו רק כמה עשרות מיליוני לירות — סכום שאינו עולה על שלוש פעמים עשר — בחסכון טכ-נולוגי, יכולים היינו במקרה זה לחסוך כ-200 מיליון מטר מעוקב מים מכמות הצריכה כיום, בלי שיקופח שום גידול חקלאי, שום ייצור תעשייתי ושום צורך של האזרח.

כל אלה הן בעיות חמורות מאד. אני יודע שראש הממשלה מינה ועדה אחת, ואחר-כך עוד ועדה ובה ישבו המומחים למים בישראל ופקידים בכירים ביותר דומני גם פרופסור מן האוניברסיטה. אבל אני עקא שהוועדה הזאת הכינה רק תכנית: זה יעלה כך וכך בתנאים אלה ואלה, אבל היא לא באה לידי שום מסקנה — לעשות זאת או לא לעשות. ובעיני היתה זו תמיהה גדולה כששמעתי את הדבר. יושבת ועדה של אנשים מכובדים למעלה מש-נה, העניין כולו למשל למעלה משלוש שנים, ואינה מחווה את דעתה. והרי חוות-דעת נתמנתה. על כל פנים, מה שהעליתי בחכתי הוא שאם באמת נוכל לקבל את המיתקן בהשתתפות של הקצבה גדולה מממשלה ידיר-תית, ואם נוכל לקבל את הכספים, שאנו צריכים להשקיע, בריבית נמוכה ביותר, הרי כדאי ללכת לקראת זאת. אם לא — בדגה. לא בחלט. אין אנו צריכים ואין אנו יכולים להיות הראשונים. קחו למשל את מפעל זרחין ב-300,000 לירות — כמה זה נחשב. הוא יכול להיות טוב, הוא יכול להיות רע, אבל 300,000 לירות מול 217 מיליון דולה, זו על כל פנים פרופורציה. ננסה איפוא דרכים אחרות. מדוע צריכים אנו להיות הראשונים בעולם עדיו לא קבעו שום דבר ויש להניח שיהיו שכלולים אשר יווי-לו גם את המיתקן וגם את מחיר המים.

אני מבין שהאדמה והמים הם אהבתו הגדולה של ראש הממשלה, ואינני אומר זאת באירוניה. אני אומר זאת בהבנה ובהערכה. בכל זאת, גם אהבה לא תמיד צריכה להעכיר את האדם על דעתו, ובהיות העניין נכבד כל-כך, ואני סובר שמן הראוי שראש הממשלה יסכים

דו"ת, אבל אומרים שהדבר מוסיף כ-10% גשמים בשנה. גם זה עוד במשהו.

יש גם חסכון שבא פשוט מתוך "בעלבתיים". גם בעמקים וגם בהרים, וגם זה כסף. ואם יצדף משהו את עשרות מיליוני הלירות שמוציאים בינתיים, עדיין אין אני יודע מה טוב יותר. אבל גם את זה צריך לעשות, ועושים זאת. כל זה נותן לנו זמן-ביניים לנשימה קלה יותר.

לפי התכנית הראשונה היינו צריכים להגיע להתפלח בשנת 1971 או 1972, עכשיו מדברים על שנת 1975, וב- עצם צריכים היינו להתחיל לפעול מיד. אינני יכול לומר שאנו כבר מתחילים לפעול. לא אומר חלילה כי שומר פתאים בורא העולם, אבל אוכל לומר ששומר צמאים הוא, ובשנים הללו הוסיף לנו גשמים.

דומני, מותר לומר שהדבר תלוי בהרבה מאד גורמים, ומשום כך גם הוועדות הללו, עם בעלי-המקצוע השונים, אף הן אינן אזורות כוח לומר הן או לאו. גם אני הייתי אומר: חכו קצת עד שדעי.

הרבה דברים יכולים לקרות, וברגע זה עדיין אין מקום לבוא אלינו בטענות. ומסופקני אם יש טעם שהעניין יועלה לדיון בכנסת או אפילו בוועדה מועדונית הכנסת, שהי על כל פנים תצטרך הוועדה להזמין אותם המומחים שאנו הזמנו מחוץ-לארץ, ואחרי כן יאמרו הללו: אולי כך ואולי אחרת.

בשים לב לכל אלה, אני מציע שבעל ההצעה לסדר-היום לא יעמוד על הצעתו לדון בנושא הזה עכשיו, ואני מצדי מבטיח שכאשר יבשיל העניין, אביא זאת לכנסת או לכל ועדה שתרכיז. עם זה נעים לדעת שיש בכנסת יושב-ראש ועדה שמוכן להצליף בממשלה שמא חלילה אינה ממחרת להוציא כסף או לבצע מפעלים גרנדיוזיים בסך 200 מיליון דולר. עד עכשיו היינו רגילים שמצליפים בנו על שאנו ממהרים קצת, פזיזים קצת. והמציע גם אומר: או פזיזות או איטיות יתרה.

אינני רואה עצמי מומחה להתפלת מים, אבל אני יודע את ערך המים בשבילנו. הסברתי מה הם העיכובים. מדובר על הגוצה של 200 מיליון דולר, ואם יהיה המפ-על גדול יותר ויתברר שהוא כדאי — כמובן יעלה הסכום. ולא כל-כך קל להשיג סכום כזה, אפילו בארצות-הברית, ובייחוד באותם תנאים שאני מדבר עליהם. אבל כאשר יבשיל העניין, אביא זאת לכנסת או לוועדה, לכל ועדה שתרכיז, כי באמת עניין רציני הוא, חדיש ורב-חשיבות.

אני מציע למציע להתאזר בסבלנות. בעתונים נאמר שיתכן ואודמן בקרוב לביקור בארצות-הברית...

אלימלך רימלט (גח"ל):

מה מציע אדוני ביחס להצעה לסדר-היום?

ראש-הממשלה ל. אשכול:

אילו היה זה פשוט כל-כך, כי אני הייתי מציע זאת מיד. התאזרו נא קצת בסבלנות.

כאשר תהיה הממשלה קרובה לקבלת החלטה בנדון, יובא העניין לדיון בוועדה מועדונית הכנסת. אדרבא, נהיה מעוניינים שגם היא תישא באחריות.

ברגע זה אני מציע להסיר את ההצעה מסדר-היום.
(חבר-הכנסת ב. אבניאל קורא קרי-את-ביניים)

את צרכי המים ובחנה את כדאיותו הכלכלית של הנושא, ולאחר מכן היו יוכוחים.

בינואר 1966 הוגש לוועדה המשותפת סקר של שתי החברות האמריקניות שבדקו את הכדאיות הכלכלית ואת הבעיות הטכניות הכרוכות בכך. סקר זה נבדק על-ידי הוועדה המשותפת ועל-ידי הוועדה הישראלית, שישבו בה אנשי חשמל, מהנדסים ואנשי מים.

בדצמבר 1966 מינה נשיא ארצות-הברית שגריר מיוחד כנציגו לעניין ההתפלח. לא אוכיר את שם האיש, הוא ביקר בארץ, איש נעים-הליכות. איתרע מזלנו והאיש, גלל קריירה חשובה שגזרונה לו, משך ידו מן העסק, ומאז העניין תלוי ועומד עד אשר יהיה לנו אדם לדבר עמו. ברגע זה אין כתובת, מוחץ לכתובת הברורה של ארצות-הברית ונשיאה, אבל עדיין אין בינינו קו טלפוני ישיר, שבכל רגע אוכל להרים את השפופרת ולשוחח אתו.

בשנת 1967 נראה היה שיהיה צורך במפעל אשר יתחיל לפעול בשנת 1975. נערכו דיונים בדבר האפשרות להגדיל את היקף המפעל במגמה להוזיל את המים. בינתיים משהו משתנה ומתפתח בתחום הטכנולוגיה, אם כי המומחים יועצים לנו לבל נצפה למהפכה בתחום זה. יש גם אותו עניין שאנו שומעים עליו עכשיו מאיש מדע-יש-ראלי, איש הטכניון, אשר טוענים שהוא הצליח למצוא קיצור הדרך, קיצור הצנרת, בשיעור של 30%. אבל גם אותו איש מדע עצמו אומר שצריך יהיה לחכות כשלוש שנים, ויש אומרים שצריך יהיה לחכות כחמש שנים.

כאמור, נערכו דיונים על האפשרות להגדיל את היקף המפעל במגמה להגיע להזולה. בארצות-הברית מדובר על מפעלים עצומים ואדירים, אולם ארצנו בגבולותיה, על תעשיותיה ומפעליה, עדיין איננה יכולה לנצל את הכוח הזה גם למים וגם למאור. לכן הועלתה האפשרות של הקמת תעשיות גדולות של מגזינים ואולומינים, הזקוקות לחשמל זול. כל זה יכול להיות דבר עצום ומהפכני ואינני בטוח אם לא נגיע לכך אי-פעם, ואין זה עניין מן היום למחר.

אני מספר כל זאת כדי להבהיר את הבעיות המתעוררות כאשר באים להגשים דעיון כזה. במידה שתעמיק לחדור ליער, בה במידה ירבו לנגד עיניך העצים.

מדוע חיוויתי כל הזמן את דעתי בעד הגשמת תכנות אלה? אמנם אחת האהבות הראשונות שלי — זו החקלאות וענייני המים, אבל לא רק זה — פשוט חששתי לכל-כלת המדינה, להקלאות ולמשק שלה. כאשר יש בארץ 400 אלף דונם פתחים וטועים, מאות אלפי דונמי שלחן, ובשנים האחרונות התחילה החקלאות לעלות על פסים של יצוא, חששתי מאוד שנהיה תלויים רק בחסדו של בורא עולם; חשבתי שצריך לעזור לו במשהו. אבל בינתיים חלף זמן, ובורא העולם התערב. אשתקד היתה שנה ברוכת גשמים, וגם השנה יש כל הסימנים — ואל אפתח חלי-לה מה למשחית — שתהיה שנת גשמים. בינתיים חדר לתודעה גם עניין החסכון במים. נכון שאין זה חידוש גמור בשבילנו, ידענו שברבות הימים ילמדו החקלאים לחסוך מים.

נאמר בקהלת, "רואה בעבים לא יקצור". מסתבר שמה שנאמר אז, איננו תמיד כך. התחלנו להסתכל בענינים ובעבים ואומרים לנו שלא לשוא, כי אנו אוספים מים. אני מתכוון לזריית היחידן בעננים. עדיין לא נערכו מדי-

את הדעת גם על הצד הציבורי שבבעיה זו. אין ספק שזהו נושא לדיון בוועדה המתאימה בכנסת, ועדה המתמחה בנושא זה.

אני מבקש מראש הממשלה שיסכים להעברת העניין לדיון בוועדה. חושב אני שאינו רחוק מהסכמה לכך. יעשה נא מאמץ נוסף ויסיים להעברת ההצעה לסדר-היום לדיון בוועדה.

היו"ר ט. סנהדראי :

חברי הכנסת, לפנינו שלוש הצעות: האחת, לערוך דיון על העניין במליאה; השנייה — להסירו מסדר-היום; השלישית — להעבירו לוועדה.

אנו נצביע לפי סדר זה: תחילה נצביע, זו מול זו, על ההצעה לקיים דיון במליאה ועל ההצעה להסיר את העניין מסדר-היום. לאחר מכן נצביע על ההצעה להעביר את העניין לוועדה.

הצבעה

בעד ההצעה לקיים דיון על העניין במליאה

— 13

בעד ההצעה להסיר את העניין מסדר-היום

— 23

ההצעה להסיר את העניין מסדר-היום נתקבלה.

בעד ההצעה להעביר את העניין לוועדה

— 15

נגד

— 24

נמנעים

— 2

ההצעה להעביר את העניין לוועדה לא נתקבלה.

היו"ר ט. סנהדראי :

בשם הנמנעים הודעה לחבר-הכנסת בן-פורת.

מורדכי בן-פורת (רפ"י) :

כבוד היושבת-ראש, חברי הכנסת. סיעתנו הלכה בעקבות ראש הממשלה, כאשר היה צריך להביע דעתו על הנושא שהועלה כאן, ולא הבינונו מה הוא רוצה; כי-צד הוא מתייחס לנושא. אם הנושא חשוב — בבקשה, נדון בו בכנסת או בוועדה. אם הנושא אינו חשוב, יציע נא ראש הממשלה להסיר אותו מסדר-היום.

(ק ר י א ה : הוא הציע זאת.)

הוא לא הציע זאת. אלה שהקשיבו לא הבינו מה הציעה הממשלה. לכן נמנענו מהצבעה. לדעתנו, צריך היה להעביר את הנושא לוועדה. אבל הודעה ברורה לא קיבלנו ולכן נמנענו.

היו"ר ט. סנהדראי :

הישיבה הבאה — ביום ב', בשעה 16.00. ישיבה זו נעולה.

הצעתי להסיר את ההצעה לסדר-היום מסדר-היום. אביא את הנושא לדיון בבוא הזמן. אני מסכים לכל דבר בלבד שלא יוחלט לדון עכשיו על ההצעה לסדר-היום.

(חבר-הכנסת ב. אבניאל קורא קריאת-ביניים)

היו"ר ט. סנהדראי :

ראש הממשלה הציע להסיר בינתיים את ההצעה לסדר-היום של חבר-הכנסת אבניאל מסדר-היום. רשות הדיבור לחבר-הכנסת טיאר, להצעה.

אברהם טיאר (המרכז החופשי) :

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה. לרגע קט חששתי שראש הממשלה יציע להשאיר את העניין בעננים, ואז היה נוצר תקדים שלאופוזיציה לא היתה אפשרות להביע את דעתה בישיבת המליאה. טוב שחלפה הסכנה הזאת. נוצר כאן מצב משונה שהממשלה מציעה לממשלה, והממשלה מחליטה שלא להסכים לדיון בכנסת ואף לא להעביר זאת לוועדה. זו היתה התופעה הראשונה שראיתי לפני הדיון.

אשר לנושא עצמו, למדנו מפי ראש הממשלה פרק בהיסטוריה על המים, ומפי חבר-הכנסת אבניאל שמענו תחשיבים ופרטים על בעיות המים. חושבני שיש להעביר את הנושא לדיון בוועדה, ואשתדל לנמק את הצעתי. ראש הממשלה אמר בתחילת דבריו כי אין הוא מבין מה בדיוק מציע חבר-הכנסת אבניאל. חבר-הכנסת אבניאל הציע בדיקת הכדאיות של התפלת מי ים, והנושא ברור מאד גם מנוסח ההצעה.

משהו התרחש במדינת ישראל לאחר מלחמת ששת הימים. מקורות המים הם בדינו, ויש לנו אפשרות להשתמש בהם בצורה הרבה יותר טובה ויעילה מכפי שיכולנו להשתמש בהם לפני כן. כיום יש לנו גם אפשרות להזיל את מחיר המים במידה כזו שהיא מחייבת בחינת כדאיות התפלת מי הים, מבחינת הכמות, המליחות ומערכת המים בכללה במדינת ישראל. אויבינו גרמו שהגענו לפתרון בעיות המים, ואין ספק שהשפעת מלחמת ששת הימים על הנושא הזה היתה מכרעת.

מאמציהם של המומחים למים, וגם של הממשלה, הביאו לידי כך שהמצב ההידרולוגי שלנו שופר בהרבה, והסכנות פחתו. אמנם היה כשלון באגירת מים עליונים, אבל היתה הצלחה רבה מאד באגירה התת-קרקעית של מים, באגירה לשמה ובמילוי חוזר. אני מבין גם שהגשם המלאכותי עוד לאגירת המים. בעיה זו נוגעת לאלפי אורחים במדינה ולמשק בכללותו. אין ספק שהבעיות האלה דורשות ביורוד וליבון בוועדה המתאימה. אני מתפלל שראש הממשלה ביקש לדחות את הדיון. אני מבין כי מומחים במשרדים השונים לומדים את הבעיה, אבל יש לתת

הישיבה ננעלה בשעה 14.14.

נספחות

א. סדר-היום לשיבות ר"ל – רל"ב

- א. שאלות.
- ב. חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (עבי-רות בשטחים המוחזקים – שיפוט ועזרה משפטית), תשכ"ח-1967 (קריאה ראשונה).
- ג. חוק ועדות חקירה, תשכ"ח-1967 (קריאה ראשונה).
- ד. חוק לשכת עורכי הדין (תיקון מס' 5), תשכ"ח-1967 (קריאה שניה ושלישית).
- ה. חוק לביטול חיקוקים שנושגו, תשכ"ח-1967 (קריאה שניה ושלישית).
- ו. חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (ייעול שירותי ההתגוננות האזרחית), תשכ"ח-1967 (קריאה שניה ושלישית).
- ז. חוק לתיקון פקודת בתי הדואר (מס' 7), תשכ"ח-1967 (קריאה שניה ושלישית).
- ח. חוק לתיקון פקודת רופאי שיניים (מס' 4), תשכ"ח-1967 (קריאה שניה ושלישית).
- ט. החלטה בדבר אישור הוראות בצו-שעת-חירום (שיעור תשלום חובה) (תיקון), תשכ"ח-1967.
- י. החלטה בדבר אישור הוראות בצו-שעת-חירום (שיעור תשלום חובה) (תיקון מס' 2), תשכ"ח-1967.
- יא. החלטה בדבר אישור הוראות בצו-שעת-חירום (שיעור תשלום חובה על מחזיקי טובין) (תיקון), תשכ"ח-1967.
- יב. החלטה בדבר אישור הוראות בצו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת) (הוראת שעה מס' 37), תשכ"ח-1967.
- יג. החלטה בדבר אישור הוראות בצו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת) (הוראת שעה מס' 39), תשכ"ח-1967.
- יד. החלטה בדבר אישור הוראות בצו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת) (הוראת שעה מס' 40), תשכ"ח-1967.
- טו. החלטה בדבר אישור הוראות בצו מס קניה (קביעת סחורות ושירותים טעוני מס ושיעורי המס) (תיקון מס' 121), תשכ"ח-1967.
- טז. החלטה בדבר אישור הוראות בצו מס קניה (קביעת סחורות ושירותים טעוני מס ושיעורי המס) (תיקון מס' 123), תשכ"ח-1967.
- יז. חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (ביטוח מתנדבים לעבודה בשעת חירום), תשכ"ח-1967 (קריאה ראשונה).
- יח. חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (רישום ציוד וגיוס), תשכ"ח-1967 (קריאה ראשונה).
- יט. חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (מס' 2), תשכ"ח-1967 (קריאה ראשונה) – הצעת חבר-הכנסת ש. כהן-צידון.
- כ. חוק בית הדין לעבודה ולביטוח לאומי, תשכ"ח-1967 (קריאה ראשונה) – תשובת השר.
- כא. הצעות לסדר-היום.
- כב. מהות תרבות החיים בדמוקרטיה פעילה (הצעות חברי-הכנסת צ. צימרמן וש. אלוני).
- כג. חוק גנים לאומיים ושמורות טבע (תיקון מס' 2), תשכ"ח-1967 (קריאה ראשונה).
- כד. חוק מס רכוש וקרן פיצויים (הוראת שעה), תשכ"ח-1967 (קריאה ראשונה).
- כה. חוק החסינויות וחובות היתר הדיפלומטיות והקונסוליות, תשכ"ח-1967 (קריאה ראשונה).
- כו. חוק שעות עבודה ומנוחה (תיקון), תשכ"ז-1967 (קריאה ראשונה).
- כז. חוק למניעת הונאה בכשרות, תשכ"ו-1966 (קריאה ראשונה).
- כח. חוק לתיקון פקודת החוק הפלילי (מס' 26), תשכ"ה-1965 (קריאה ראשונה).

ב. הצעות לסדר-היום לשיבות ר"ל – רל"ב

477. א. גולדשטיין (גח"ל): הצורך בהגדלת הני-כוי בשל ביטוח חיים בפקודת מס הכנסה.
545. ב. אבניאל (גח"ל): בדיקת הכדאיות של התפלת מי ים.

ג. הצעת חוק לשכת עורכי הדין (תיקון מס' 5), תשכ"ח – 1967

1. הוספת סעיף 44
בחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961 (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 4 יבוא:
"44. מקום מושב הלשכה
מקום מושבה של הלשכה הוא ירושלים."
2. תיקון סעיף 7
בסעיף 7 (א) לחוק העיקרי, במקום "אחת לשנתיים" יבוא "אחת שלוש שנים".
3. החלפת סעיף 8
במקום סעיף 8 לחוק העיקרי יבוא:

תשכ"ג, עמ' 66; עמ' 145; ס"ח תשכ"ה, עמ' 25.

(1) ס"ח תשכ"א, עמ' 178; ס"ח תשכ"ב, עמ' 15; ס"ח

8. ראש הלשכה
גירסה א'
ראש הלשכה ייבחר על-ידי חברי הלשכה, במועד הבחירות לוועידה הארצית, בבחירות כלליות, שוות, אישיות, חשאיות, ישירות וארציות.
- גירסה ב'
ראש הלשכה ייבחר על-ידי חברי הלשכה, במועד הבחירות לוועידה הארצית, בבחירות כלליות, שוות, אישיות, חשאיות, ישירות וארציות, וברוב של למעלה ממחצית הקולות של המשתתפים בבחירה.
4. תיקון סעיף 13
בסעיף 13 לחוק העיקרי -
(1) האמור בו יסומן (א), והמלים „הוועד יבחר באחד מחבריו ליושב-ראש הוועד” - יימחקו;
(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
גירסה א'
„(ב) יושב-ראש ועד מחוזי ייבחר על-ידי חברי הלשכה שמקום עבודתם הראשי הוא בתחום פעולתו של אותו ועד, במועד הבחירות לוועד המחוזי, בבחירות כלליות, שוות, אישיות, חשאיות וישירות.”
- גירסה ב'
„(ב) יושב-ראש ועד מחוזי ייבחר על-ידי חברי הלשכה שמקום עבודתם הראשי הוא בתחום פעולתו של אותו ועד, במועד הבחירות לוועד המחוזי, בבחירות כלליות, שוות, אישיות, חשאיות וישירות, וברוב של למעלה ממחצית הקולות של המשתתפים בבחירה.”
5. תיקון סעיף 17
בסעיף 17 לחוק העיקרי, במקום „שנתיים” יבוא „שלוש שנים”.
6. תיקון סעיף 23
בסעיף 23 לחוק העיקרי, אחרי „בעבירה שדינה מיתה” יבוא „לפי חוק למניעתו וענישתו של הפשע השמדת עם, תשי”-1950⁽²⁾), או לפי חוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, תשי”-1950⁽³⁾.”
7. תיקון סעיף 25
בסעיף 25 לחוק העיקרי, בפיסקה (2), בסופה יבוא:
„או מי שלמד במוסד כאמור ועמד בבחינות בהיקף אשר לדעת האוניברסיטה העברית בירושלים ראוי להיחשב כמקנה לו השכלה משפטית גבוהה.”
8. תיקון סעיף 58
בסעיף 58 לחוק העיקרי, בסופו יבוא:
„אולם רשאי עורך-דין לשתף בהכנסותיו את אלמנתו ויתומיו הקטינים של כל אחד מאלה:
(1) שותפו, או שותפו שפרש, שנפטרו בעודם חברי הלשכה;
(2) עורך-דין שאת עסקו רכש.”
9. החלפת סעיף 71
במקום סעיף 71 לחוק העיקרי יבוא:
71. ערעור לבית-המשפט העליון
על פסק דין של בית הדין המשמעתי הארצי רשאים הנאשם והקובל לערער לפני בית-המשפט העליון תוך שלושים יום מיום קבלת פסק הדין; וכן רשאי לערער כאמור היועץ המשפטי לממשלה אף אם לא היה קובל.”
10. תיקון סעיף 78
בסעיף 78 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ב), במקום „מיום מתן הפסק המרשיע הסופי” יבוא „מהיום שפסק הדין המרשיע נעשה סופי.”
11. תיקון סעיף 81
בסעיף 81 לחוק העיקרי, במקום „אלא ברשות שניתנה על-ידי הוועד המחוזי לעניין מסויים או לסוג מסויים של עניינים” יבוא „אלא ברשות שניתנה לעניין מסויים או לסוג מסויים של עניינים, על-ידי הוועד המחוזי או על-ידי אחד או אחדים מחבריו שהסמך לכך הוועד המחוזי.”
12. תיקון סעיף 88
בסעיף 88 לחוק העיקרי, במקום הסיפה, החל מ„מיום שנודע לו”, תבוא סיפה זו: „מהיום שהלקוח דרש ממנו בכח את מה שעוכב כאמור.”
13. תיקון סעיף 109
בסעיף 109 לחוק העיקרי, אחרי פסקה (8) יבוא:
„(9) חובת עורכי דין לבייל יפויי כוח הניתנים להם בבול הלשכה בסכום שייקבע.”
14. הוראות מעבר
תקופת הכהונה של ראש הלשכה, המועצה הארצית, הוועד המרכזי, הוועדים המחוזיים, יושבי-ראש בתי הדין המשמעתיים וחברי בתי הדין המשמעתיים, המכהנים בתפקידים ערב תחילתו של חוק זה, תהיה בהתאם לחוק העיקרי כמתקן בחוק זה.

הסתייגויות לחוק הנ"ל

ביום תחילת חוק זה ושנבחרו לתקופה של שנתיים בלבד; ובסעיף 7(א) לחוק העיקרי, במקום „יחסיות” יבוא „אישיות”.

לסעיף 2

ש. תמיד מציע:

בסוף הסעיף יבוא:

סעיף זה לא יחול על המוסדות המכהנים

(2) ס"ח תשי"ג, עמ' 137.

(3) ס"ח תשי"ג, עמ' 281.

לסעיף 3

ד. ארזי, מ. ביבי ות. טובי מציעים:
סעיף 3 — יימחק.

לסעיף 4

ר. ארזי, מ. ביבי ות. טובי מציעים:
סעיף 4 — יימחק.

ש. תמיר מציע:

בסעיף 13 לחוק העיקרי, במקום "יחסיות" יבוא
"אישיות".

הוספת סעיפים

ש. תמיר מציע:

אחרי סעיף 4 יבואו סעיפים אלה:

5. החלפת סעיף 14

במקום סעיף 14 לחוק העיקרי יבוא:

14. יושב-ראש בית הדין המשמעתי הארצי
וחברי אותו בית דין ייבחרו על-ידי חברי הלש-
כה, במועד הבחירות לוועידה הארצית, בבחי-
רות כלליות, שוות, אישיות, ישירות וארציות.

6. החלפת סעיף 15

במקום סעיף 15 לחוק העיקרי יבוא:

15. יושב-ראש בית דין משמעתי מחוזי
וחברי אותו בית דין ייבחרו על-ידי חברי הלשכה
שמקום עבודתם הראשי הוא בתחום אותו
מחוז, במועד הבחירות לוועד המחוזי, בבחירות
כלליות, שוות, אישיות, חשאיות וישירות.

לסעיף 5

ש. תמיר מציע:

בסוף הסעיף ייוסף:

"סעיף זה לא יחול על בתי הדין המשמעתיים
המכהנים ביום תחילת חוק זה ושנבחרו
לתקופה של שנתיים בלבד".

לסעיף 6

ת. טובי מציע:

סעיף 6 — יימחק.

לסעיף 9

ש. תמיר מציע:

בסעיף 71 לחוק העיקרי יימחקו המלים "וכן
רשאי לערער כאמור היועץ המשפטי לממשלה אף
אם לא היה קובל".

לסעיף 14

י. ה. קלינגהופר מציע:

להקדים לסעיף רישה זו: "הוועידה הארצית
שנבחרה בבחירות האחרונות שלפני תחילת חוק
זה, רשאית להחליט כי".

ש. תמיר מציע:

בסוף הסעיף, במקום "כמתוקן בחוק זה" יבוא
"כפי שעמד לפני התיקון שבחוק זה".

ש. אלוני מציעה:

למחק סעיף זה.

ד. הצעת חוק לתיקון פקודת רופאי שיניים (מס' 4), תשכ"ח — 1967

3א לפקודת המתעסקים ברפואה, 1947⁽²⁾, רשאי
לתת לחולה שבטיפולו כרופא שיניים כל סם
הרדמה כללי וכן רשאי הוא לשמש רופא מוסמך
לעניין סעיף קטן (1).

1. תיקון סעיף 9

בסעיף 9 לפקודת רופאי שיניים, 1945⁽¹⁾, בסופו
יבוא:

3. מי שהורשה לעסוק באנסתזיה לפי סעיף

ה. הצעת חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (ייעול שירותי

ההתגוננות האזרחית), תשכ"ח — 1967

2. תחילה

תחילתו של חוק זה היא ביום פקיעתן של התקנות
על פי חוק סדרי השלטון והמשפט (הוראות שעה),
תשכ"ז—1967⁽⁴⁾.

1. הארכת תוקף

תקפן של ותקנות-שעת-חירום (ייעול שירותי ההת-
גוננות האזרחית), תשכ"ז—1967⁽³⁾ (להלן — התקנות),
בתוקף המפורש בתוספת, מוארך בזה עד יום י' בטבת
תשכ"ט (31 בדצמבר 1968).

תוספת

(סעיף 1)

הג"א, מפקד הג"א מחוזי, או מי שהוסמך על-ידי אחד
מהם.

1. תיקון תקנה 5

בתקנה 5 לתקנות, בתקנת משנה (א), במקום
"מפקד הג"א מחוזי, או מי שהוסמך על ידיו" יבוא "ראש

(1) ע"ר 1945, תוס' 1 מס' 1395, עמ' 1; ס"ח תשי"א, עמ' 66; ס"ח תשי"ח, עמ' 104; ס"ח תשכ"ה, עמ' 54.

(2) ע"ר 1947, תוס' 1 מס' 1637, עמ' 262; ס"ח 500, תשכ"ו, עמ' 78.

(3) ק"ת 2051א, תשכ"ז, עמ' 252א.

(4) ס"ח 508, תשכ"ז, עמ' 132.

ו. החלטה בדבר אישור הוראות המגדילות או המטילות היטלים

בהתאם לתקנה 3 לתקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה), תשי"ח-1958¹, מחליטה הכנסת לאשר אותן הוראות בצו-שעת-חירום (שיעור תשלום חובה) (תיקון),

תשכ"ח-1967², שכתוצאה מהן מוגדל היטל או מוטל היטל על טובין שהיו פטורים ממנו.

ז. החלטה בדבר אישור הוראות המגדילות או המטילות היטלים

בהתאם לתקנה 3 לתקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה), תשי"ח-1958¹, מחליטה הכנסת לאשר אותן הוראות בצו-שעת-חירום (שיעור תשלום חובה) (תיקון)

מס' 2, תשכ"ח-1967³, שכתוצאה מהן מוגדל היטל או מוטל היטל על טובין שהיו פטורים ממנו.

ח. החלטה בדבר אישור הוראות המגדילות או המטילות היטלים

בהתאם לתקנה 3 לתקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה), תשי"ח-1958¹, מחליטה הכנסת לאשר אותן הוראות בצו שעת חירום (שיעור תשלום חובה על מחזיקי

טובין) (תיקון), תשכ"ח-1967⁴, שכתוצאה מהן מוגדל היטל או מוטל היטל על טובין שהיו פטורים ממנו.

ט. החלטה בדבר אישור הוראות המגדילות מכס או המטילות מכס

בהתאם לסעיף 2(א) לחוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), תש"ט-1949⁵, מחליטה הכנסת לאשר אותן הוראות בצו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת)

(הוראת שעה מס' 37), תשכ"ח-1967⁶, שכתוצאה מהן מוגדל מכס או מוטל מכס על סחורה שהיתה פטורה ממנו.

י. החלטה בדבר אישור הוראות המגדילות מכס או המטילות מכס

בהתאם לסעיף 2(א) לחוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), תש"ט-1949⁵, מחליטה הכנסת לאשר אותן הוראות בצו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת)

(הוראת שעה מס' 39), תשכ"ח-1967⁷, שכתוצאה מהן מוגדל מכס או מוטל מכס על סחורה שהיתה פטורה ממנו.

יא. החלטה בדבר אישור הוראות המגדילות מכס או המטילות מכס

בהתאם לסעיף 2(א) לחוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), תש"ט-1949⁵, מחליטה הכנסת לאשר אותן הוראות בצו תעריף המכס והפטור (תיקון התוספת)

(הוראת שעה מס' 40), תשכ"ח-1967⁸, שכתוצאה מהן מוגדל מכס או מוטל מכס על סחורה שהיתה פטורה ממנו.

יב. החלטה בדבר אישור הוראות המגדילות או המטילות מס קניה

בהתאם לסעיף 3(ב) לחוק מס קניה (סחורות ושירותים), תשי"ב-1952⁹, וסעיף 2(א) לחוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), תש"ט-1949⁵, מחליטה הכנסת לאשר אותן הוראות בצו מס קניה (קביעת סחור

רות ושירותים טעוני מס ושיעורי המס) (תיקון מס 121), תשכ"ח-1967¹⁰, שכתוצאה מהן מוגדל מס קניה או מוטל מס קניה על סחורה שהיתה פטורה ממנו.

¹ ס"ח 434, תשכ"ד, עמ' 175; ס"ח 492, תשכ"ז, עמ' 21.

² ק"ת 2120, תשכ"ח, עמ' 58.

³ ק"ת 2131, תשכ"ח, עמ' 196.

⁴ ק"ת 2120, תשכ"ח, עמ' 57.

⁵ ס"ח 19, תש"ט, עמ' 154; ס"ח 303, תש"ך, עמ' 18.

⁶ ק"ת 2120, תשכ"ח, עמ' 53.

⁷ ק"ת 2126, תשכ"ח, עמ' 110.

⁸ ק"ת 2135, תשכ"ח, עמ' 243.

⁹ ס"ח 110, תשי"ב, עמ' 334; ס"ח 364, תשכ"ב, עמ' 44.

¹⁰ ק"ת 2120, תשכ"ח, עמ' 56.

ג. החלטה בדבר אישור הוראות המגדילות או המטילות מס קניה

רות ושירותים טעוני מס ושעורי המס (תיקון מס 123), תשכ"ח-1967³, שכתוצאה מהן מוגדל מס קניה או מוטל מס קניה על סחורה שהיתה פטורה ממנו.

בהתאם לסעיף 3(ב) לחוק מס קניה (סחורות ושירותים), תשי"ב-1952¹, וסעיף 2(א) לחוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), תש"ט-1949², מחליטה הכנסת לאשר אותן הוראות בצו מס קניה (קביעת סחור

יד. הצעת חוק לתיקון פקודת בתי הדואר (מס' 7), תשכ"ח - 1967

2. הוספת תוספת חמישית
אחרי התוספת הרביעית לפקודה יבוא:

„תוספת חמישית

(סעיף 3)

1. קשר בין-עירוני בטלפון או בטלקס - אם האגרה נקבעת עקב פתיחתו או סגירתו של מרכוז טלפון או טלקס או עקב שינוי בהן.

2. קשר בין-לאומי בטלפון או בטלקס, משלוח חבילה לחו"ל, משלוח מברק לחו"ל, והכל אם האגרה נקבעת עקב הגדלתו או הקטנתו של אותו חלק מהאגרה המשתלם למוביל, למינהל דואר או למפעיל אחר בחו"ל.

1. החלפת סעיף 3

במקום סעיף 3 לפקודת בתי הדואר¹ (להלן - הפקודה) יבוא:

3. סמכות לקבוע אגרות

(1) שר הדואר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע את האגרות בעד שירותי הדואר ושירותים אחרים שבהנהלתו ואת הנסיבות שבהן יוטלו, ובלבד שקביעת אגרות לשירותים המפורטים בתוספת החמישית אינה טעונה אישור כאמור.

(2) שר הדואר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לשנות את התוספת החמישית.

הסתייגות לחוק הג"ל

לכטל, דרך החלטה, כל שינוי באגרות לשירותים המפורטים בתוספת החמישית, תוך 3 חודשים מיום היכנס השינוי לתוקפו.

1 לסעיף

א. אבנרי מציע:

במקום סעיף קטן (2) יבוא:

„(2) ועדת הכספים של הכנסת תהא רשאית

טו. הצעת חוק לביטול חיקוקים שנושגו, תשכ"ח - 1967

1. ביטול חיקוקים

החיקוקים המנויים בתוספת - בטלים.

התוספת

1. מנשר על גביית מסים מיום 7 במאי 1918¹.

2. הודעה רשמית מס' 114 על מס בתיים וקרקעות מיום 15 בנובמבר 1918².

3. מנשר על האפסטרופוס הציבורי 144 מיום 21 בדצמבר 1919³.

(1) ס"ח 110, תשי"ב, עמ' 334; ס"ח 364, תשכ"ב, עמ' 44.

(2) ס"ח 19, תש"ט, עמ' 154; ס"ח 303, תש"ך, עמ' 18.

(3) ק"ת 2135, תשכ"ח, עמ' 244.

(1) חוקי א"י, כרך ב', פרק קט"ו, עמ' 1155; ס"ח תשי"א, עמ' 221; ס"ח תשט"ז, עמ' 87; ס"ח תשכ"ב, עמ' 103; ס"ח תשכ"ג, עמ' 44; ס"ח תשכ"ה, עמ' 44, עמ' 234.

¹) Proclamations, Ordinances and Notices issued by O.E.T.A. (South) to August 1919, p. 35.

²) Proclamations, Ordinances and Notices issued by O.E.T.A. (South) to August 1919, p. 22.

³) Official Gazette O.E.T.A. (South) No. 16 of 1 March 1920, p. 1.

⁴) ע"ר 58 מיום 1 בינואר 1922, עמ' 6.

⁵) ע"ר 78 מיום 1 בנובמבר 1922, עמ' 4.

⁶) ע"ר 82 מיום 1 בינואר 1923, עמ' 8.

⁷) חוקי א"י, כרך א' פרק ל"ו, עמ' 471.

⁸) חוקי א"י, כרך א' פרק נ"ז, עמ' 673.

⁹) חוקי א"י, כרך א' פרק ס', עמ' 689.

10. פקודת חוק המעשר (תיקון) ¹⁰.
11. פקודת מעשרות (פדיון) ¹¹.
12. פקודת המכס (שינוי תעריף), 1936 ¹².
13. פקודת תשלומי עזרה (גבייתם בעקיפין), 1939 ¹³.
14. פקודת הסכמי מכס בין פלשתינה (א"י) וסוריה ובין פלשתינה (א"י) והלבנון (הקנאת תוקף חוקי), 1940 ¹⁴.
15. פקודת חיל הספר של עבר הירדן מזרחה, 1940 ¹⁵.
16. פקודת חיל הספר של עבר הירדן מזרחה (קציני מילואים), 1940 ¹⁶.
17. פקודת חיל הספר של עבר הירדן מזרחה (גדוד מילואים של חיילים), 1940 ¹⁷.
18. פקודת הביטוח מפני סיכוני מלחמה, 1941 ¹⁸.
19. פקודת מס בעלי-חיים ¹⁹.
20. פקודת מועצת מלאכות, 1945 ²⁰.
21. פקודת שירות ציבור (הענקות נוספות), 1947 ²¹.

טז. מסקנות ועדת העבודה בשאלת הבטחת שכר הפועלים, תשלומי הזכויות הסוציאליות והפיצויים במקרה של פשיטת רגל

ב. השריון של חלק מן הסכום כבעל זכות-קדימה ראשונית לפני כל חוב מובטח אחר, אף לפני חוב המובטח על-ידי שיעבוד ספציפי (כגון משכנתה, משכון וכו').

ג. הזכות לשלם העבודה לשנות בתקנות את הסכום מים, בשים לב לתנודות בשכר העבודה, ללא צורך בתיקון החוקים הנוגעים בדבר.

ד. תחולת חוק הגנת השכר, בשינויים הנובעים מהעניין, על חובות המעבידים לקופת הגמל.

ה. מתן זכות-קדימה לחובות המעבידים לקופת הגמל כשווה דרגה עם החוב הישיר של המעביד לעובד.

ו. הוועדה רואה צורך דחוף לתת תוקף חוקי לעיקרי ההמלצות של הוועדה הבין-משרדית, שסוכמו גם על דעת ההסתדרות, וממליצה לפני הממשלה להביא בהקדם האפשרי הצעת חוק להגנת זכויות העובדים במקרים של פשיטות רגל ופירוק תאגידים.

לאחר שהצעת החוק תועבר לוועדת העבודה, אחרי קריאה ראשונה בכנסת, תדון הוועדה בסעיפי החוק השונים ותביא סיכומיה לקריאה שנייה ושלישית לאישור הכנסת.

ביום י' באדר ב' תשכ"ו (22 במארס 1967) העלה חבר-הכנסת נ. פלד הצעה לסדר-היום על הנושא דלעיל במליאת הכנסת. הכנסת החליטה להעביר את ההצעה לדיון בוועדת העבודה. הוועדה דנה בנושא בשתי ישיבות.

הישיבה השנייה, המסכמת, נתקיימה לאחר שהועבר לוועדה דו"ח הוועדה הבין-משרדית בהשתתפות נציגי ההסתדרות להבטחת זכויות עובדים במקרים של פשיטות רגל ופירוק תאגידים.

הוועדה הבין-משרדית נתבקשה להגיש לשלם העבודה בהקדם את המלצותיה. ועדת העבודה מביעה הערכתה לשלם העבודה על המלצה זו לזרז את פעולת הוועדה, וכן ליושב-ראש הוועדה מר הרניב, היועץ המשפטי למשרד העבודה, שדאג לסיים בהקדם, לאחר בירור מקיף, את פעולת הוועדה כיסוד להכנת חוק שיביא להבטחת זכויות העובדים במקרים של פשיטות רגל. ועדת העבודה מאשרת את עיקרי הסעיפים הכלולים בדו"ח הוועדה הבין-משרדית, כדלהלן:

א. העלאת תיקנת הסכום של שכר העבודה שיש לו זכות-קדימה, והמגדיל אוטומטית גם את הסכום שיש לו זכות-קדימה, בגין חוב של פיצויי פיטורים.

יז. מסקנות ועדת הפנים בעניין סידור מעמדם החוקי של הרבנים והשו"בים בישובי עולים

ועדת הפנים בישיבתה מיום י"ב בסיון תשכ"ו (31 במאי 1966), בחרה בוועדת משנה שתטפל בעניין. בראש הוועדה עמד חבר-הכנסת מ. סורקיס וחבריה היו חברי-הכנסת א. ביטון, י. גולן, ע. זועבי, מ. כהן, ד. לוי וז. לנדאו.

בישיבת הכנסת מיום כ"ו בשבט תשכ"ו (16 בפברואר 1966) העלה חבר-הכנסת פ. זוארץ הצעה לסדר-היום על הנושא דלעיל. המליאת הכנסת החליטה להעביר את ההצעה לדיון בוועדת הפנים.

- ¹⁰ חוקי א"י, כרך ב' פרק קל"ט, עמ' 1382.
- ¹¹ חוקי א"י, כרך ב' פרק ק"מ, עמ' 1385.
- ¹² ע"ר 1936, תוס' 1 מס' 610, עמ' 214.
- ¹³ ע"ר 1939, תוס' 1 מס' 912, עמ' 67.
- ¹⁴ ע"ר 1940, תוס' 1 מס' 1014, עמ' 51.
- ¹⁵ ע"ר 1940, תוס' 1 מס' 1052, עמ' 129.
- ¹⁶ ע"ר 1940, תוס' 1 מס' 1052, עמ' 171.
- ¹⁷ ע"ר 1940, תוס' 1 מס' 1052, עמ' 175.
- ¹⁸ ע"ר 1941, תוס' 1 מס' 1139, עמ' 89.
- ¹⁹ ע"ר 1944, תוס' 1 מס' 1380, עמ' 120.
- ²⁰ ע"ר 1945, תוס' 1 מס' 1427, עמ' 91.
- ²¹ ע"ר 1947, תוס' 1 מס' 1588, עמ' 133.

ייקבעו בהסכם בין משרדי הפנים והדתות לבין ארגון המועצות האזוריות ותנועות מושבי העובדים.

ה. המושבים יסווגו על-ידי „ברית הפיקוח“ לשתי קבוצות, שאחת מהן תשתתף ב-10% והשניה ב-20%.

ו. ועדת הפנים קובעת כי על משרד הדתות לדאוג לכך, שכל התחייבויות העבר לגבי הרבנים והשו"בים יסו" דרו, ואחריותו של המושב תחול רק מיום חתימת הסכם זה.

ז. ועדת הפנים קובעת, כי רב ושו"ב יהיה עובד המושב, מבחינת מעמדו, והמועצה האזורית תהיה אחראית להעביר דרך ועד המושב את משכורתו של העובד על מרכיביה השונים. אין ועד המושב רשאי לעכב תשלום משכורת של הרבנים והשו"בים, אלא באישור משרד הדתות והמועצה האזורית.

ח. נציגי ארגון המועצות האזוריות הודיעו כי תוקפו של הסכם זה מחייב כל עוד הצדדים עומדים בהתחייבויותיהם המנויות לעיל.

ט. ועדת הפנים מביעה הערכה למאמצים הכנים של משרד הדתות, משרד הפנים וארגון המועצות האזוריות – למציאת פתרון מכובד והוגן לבעיה חברתית ואנושית.

ועדת המשנה דנה בנושא בשבע ישיבות ושמעה את סגן שר הדתות מר ב. שחר, נציגי משרד הפנים וארגון המועצות האזוריות, וכן את נציגי הרבנים והשו"בים ביישובי העולים.

ועדת המשנה העבירה מימצאיה לוועדת הפנים וזו הגיעה למסקנות הבאות:

א. ועדת הפנים רואה חובה להסדיר את מעמדם החוקי של הרבנים והשו"בים ביישובי עולים.

ב. ועדת הפנים רואה ברבנים ובשו"בים ראשי ציבור ומדריכים רוחניים ביישובים שבהם הם עובדים, והם זכאים ככל יתר עובדי הציבור לעתיד סוציאלי מובטח.

ג. ועדת הפנים רואה בסיכומים שנתקבלו בוועדת המשנה בסיס הוגן לפתרון הבעיה.

ד. ועדת הפנים קובעת, כי משכורתם של הרבנים והשו"בים, כפי שתקבע על-ידי משרד הדתות, תשולם על-ידי הממשלה והמושבים, כשמשרדי הדתות והפנים משתתפים ב-85%, והמושבים – בממוצע ב-15%. האמור לעיל מתייחס גם לפנסיה תקציבית ששיעוריה

סיכום הישיבות

ה. ש. רוזן (יו"ר ועדת השירותים הציבוריים) הביא לקריאה שניה חוק לתיקון פקודת רופאי שיניים (מס' 4), תשכ"ח – 1967. הוחלט: לקבל את החוק.

ישיבה רל"א (יו"ר בכסלו תשכ"ח – 19 בדצמבר 1967) היו"ר – ר. הקטין; ד. נצר.

א. מ"מ מזכיר הכנסת ח. ליאור הודיע על המסמכים שהונחו על שולחן הכנסת.

ב. ראש-הממשלה ל. אשכול השיב על 5 שאילתות של חברי הכנסת: ר. ארזי, ו. שם-טוב, י. תמיר, מ. בן-פורת, ש. כהן-צידון.

שר-המשטרה א. ששון השיב על 4 שאילתות של חברי הכנסת: ש. מיקוניס, א. אבנרי, ד. לוי.

שר-הסעד י. בורג השיב על 5 שאילתות של חברי הכנסת: א. טיאר, מ. זוארק, ש. ארבל-אלמזלינו, מ. ידד.

סגן שר הפנים י. ש. בן-מאיר השיב על 3 שאילתות של חברי הכנסת: א. חביבי, א. אבנרי, מ. ידד.

ג. שר-המשפטים י. ש. שפירא הביא לקריאה ראשונה חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (עבירות בשטחים המוחזקים – שיפוט ועזרה משפטית), תשכ"ח – 1967. בוויכוח השתתפו: י. ה. קליגהופר, א. אבנרי, א. שוסטק, ר. ארזי, ש. לורנץ, ג. האוזנר, א. חביבי, ש. כהן-צידון, א. לין, ש. מיקוניס, א. טיאר. שר-המשפטים השיב למתווכחים.

הוחלט: להעביר את החוק לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

ד. ש. כהן-צידון הביא לקריאה ראשונה חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (מס' 2), תשכ"ח – 1967.

ישיבה ר"ל (ט"ז בכסלו תשכ"ח – 18 בדצמבר 1967) היו"ר – ק. לוז; מ. סרדינס.

א. שר-המסחר והתעשייה ז. שרף השיב על 16 שאילתות של חברי הכנסת: ש. מיקוניס, א. אבנרי, א. טיאר, ג. פלד, ד. לוי, י. כץ, ש. ארבל-אלמזלינו.

שר-המשפטים י. ש. שפירא השיב על 3 שאילתות של חברי הכנסת: ר. הקטין, ש. אלוני, ר. ארזי.

סגן שר החינוך והתרבות א. ידלן השיב על 5 שאילתות של חברי הכנסת: א. אבנרי, א. טיאר, י. כץ, ש. מיקוניס.

ב. שר-המשפטים י. ש. שפירא הביא לקריאה ראשונה חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (עבירות בשטחים המוחזקים – שיפוט ועזרה משפטית), תשכ"ח – 1967. בוויכוח השתתפו: י. ה. קליגהופר, א. אבנרי, א. שוסטק, ר. ארזי, ש. לורנץ, ג. האוזנר, א. חביבי, ש. כהן-צידון, א. לין, ש. מיקוניס, א. טיאר. שר-המשפטים השיב למתווכחים.

הוחלט: להעביר את החוק לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

ג. אונייה (יו"ר ועדת הכנסת) הודיע על חילופי גברי בוועדת החוץ והבטחון.

ד. מ. אונא (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט) הביא לקריאה שניה חוק לשכת עורכי-הדין (תיקון מס' 5), תשכ"ח – 1967. בוויכוח השתתפו: י. שופמן, ר. ארזי, ת. טובי, י. ה. קליגהופר, ש. אלוני, מ. אונא ושר-המשפטים י. ש. שפירא השיבו למתווכחים. הוחלט: לקבל את החוק.

ישיבה דל"ב (י"ח בכסלו תשכ"ח – 20 בדצמבר 1967)
היו"ר – ט. סנהדראי.

א. היו"ר ט. סנהדראי שלחה איחולי החלמה לחברי הכנסת יעקב כץ, שנפגע בתאונת דרכים.

ב. שר-הבטחון מ. דיין השיב על 20 שאילתות של חברי הכנסת: א. חביבי, ש. מיקוניס, א. שוסטק, א. אבנרי, א. טיאר, ש. תמיד, ד. לוי, י. תמיר, ת. טובי. שר-האוצר פ. ספיר השיב על 10 שאילתות של חברי הכנסת: ש. תמיד, א. אבנרי, ש. מיקוניס, א. תלמי, ד. ארזי.

שר-הדתות ז. ורהפטיג השיב על 8 שאילתות של חברי הכנסת: ג'. מועדי, ש. כהן-צידון, א. טיאר, ג. כהן, י. ה. קלינגהופר.

ג. ב. אזניה, יו"ר ועדת הכנסת, הודיע על החלטת ועדת הכנסת להעביר את הצעת החוק של חבר-הכנסת קלינגהופר – חוק לתיקון פקודת הפיקוח על הבי-דואים – לוועדת החוץ והבטחון.

ד. א. גולדשטיין הגיש הצעה לסדר-היום על הצורך בהגדלת הניכוי בשל ביטוח חיים בפקודת מס הכנסה. שר-האוצר פ. ספיר השיב להצעה. הוסכם בין המציע לבין שר האוצר לדחות את ההצבעה.

ב. אבניאל הגיש הצעה לסדר-היום על בדיקת הכד-איות של התפלת מי ים. ראש-הממשלה ל. אשכול השיב להצעה. א. טיאר הציע להעביר את העניין לוועדה.

הוחלט: להסיר את העניין מסדר-היום.

מ. בן-פורת מסר הודעה בדבר הימנעות סיעתו מהצבעה.

ש. רוזן, יו"ר ועדת השירותים הציבוריים, הוסיף דברי-הסבר. בוויכוח השתתפו: ט. סנהדראי, א. אבנרי, מ. ידיד, א. טיאר, מ. כהן. ש. כהן-צידון השיב למתווכחים.

הוחלט: להעביר את החוק לוועדת השירותים הציבוריים.

ה. ד. הכהן (יו"ר ועדת החוץ והבטחון) הביא לקריאה שניה חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (ייעול שירותי ההתגוננות האזרחית), תשכ"ח – 1967.

הוחלט: לקבל את החוק.

ו. ש. שורש (בשם ועדת הכספים) הביא החלטות בדבר אישור הוראות בצו-שעת-חירום (שיעור תש"לום חובה) (תיקון), תשכ"ח – 1967; בצו-שעת-חירום (שיעור תשלום חובה) (תיקון מס' 2), תשכ"ח – 1967; בצו-שעת-חירום (שיעור תשלום חובה על מחזיקי טובין) (תיקון), תשכ"ח – 1967; בצווי תעריף המכס והפטור (תיקון התוספות) (הור"אות שעה מס' 37, 39 ו-40), תשכ"ח – 1967; בצווי מס קניה (קביעת סחורות ושירותים טעוני מס ושיעורי המס) (תיקונים מס' 121 ו-123), תשכ"ח – 1967.

הוחלט: לקבל את ההחלטות.

ז. י. קרגמן (יו"ר ועדת הכספים) הביא לקריאה שניה חוק לתיקון פקודת בתי הדואר (מס' 7), תשכ"ח – 1967. בוויכוח השתתפו: א. אבנרי, י. קרגמן השיב לו. הוחלט: לקבל את החוק.

ח. מ. ביבי (בשם ועדת החוקה, חוק ומשפט) הביא לקריאה שניה חוק לביטול חיקוקים שנושגו, תשכ"ח – 1967. הוחלט: לקבל את החוק.